

ACADEMIC JOURNAL

วารสารวิชาการ

ปีที่ 25 ฉบับที่ 3 | กันยายน - ธันวาคม 2565

สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(นายอัมพร พินะสา)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(นางเกศทิพย์ ศุภวานิช)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(นายพัฒนะ พัฒน์ทวีตล)

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา

ที่ปรึกษาด้านการศึกษาพิเศษและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน

กองบรรณาธิการ

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
(นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ)

นางสาวปริญญ์ ฤทธิเจริญ

นายธัญญา เรืองแก้ว

นางวรรณิ จันทศิริ

นางสาววรรณิ ขุนศรี

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ
(นางเสาวภา คึกดา)

นายรัฐพงษ์ สงวนงาม

นางสาววรารณ ศรีแสงฉาย

ลิขสิทธิ์และผู้จัดพิมพ์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ บริษัท เอส.บี.เค.การพิมพ์ จำกัด

92/6 หมู่ 3 ต.บางพลีใหญ่

อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

Unบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ ปีที่ 25 ฉบับที่ 3 กองบรรณาธิการขอเสนอบทความด้านการศึกษาที่หลากหลาย ได้แก่ **การศึกษาปฐมวัยหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลาย** เป็นบทความนำเสนอ มุมมองการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 **การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อค้นหาตัวเองในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5** เป็นบทความนำเสนอ การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างรอบด้าน เพื่อวางแผนการศึกษาต่อและเตรียมเข้าสู่การประกอบอาชีพ และให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ โดยการทำโปรเจกต์อิสระในอาชีพที่ตนเองสนใจ **ปลูกต้นกล้าคนดี สร้างวิถีคุณธรรม ด้วยกลยุทธ์ใจประสานใจ DIRECT Model** เป็นบทความนำเสนอ ความมุ่งมั่นและตั้งใจของโรงเรียนวัดบุญญารศรี “ตำราฐานธรรมาภิบาล” จังหวัดชลบุรี ในการพัฒนา DIRECT Model เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน ลดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สร้างเยาวชนที่ดีให้กับครอบครัว ชุมชนและสังคม **การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019** เป็นบทความนำเสนอ การพัฒนา AOY Model ของโรงเรียนบ้านดอนม่วง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ด้วย Mobile School **แนวทางการจัดการเรียนรู้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน** เป็นบทความนำเสนอ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเป้าหมายที่ยั่งยืนด้านความเป็นพลโลกที่สะท้อนหลักการสำคัญด้านความรู้ความเข้าใจ จิตสังคม และพฤติกรรมที่ได้รับ จากการร่วมสอนกับครูของโรงเรียนในสาธารณรัฐเกาหลี **การนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านวังจาน** เป็นบทความนำเสนอ แนวทางการบูรณาการการนิเทศชั้นเรียนร่วมกับการใช้เทคนิคการนิเทศโดยใช้ ตะกร้าวิชาการ เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการส่งเสริมทักษะทางวิชาการของนักเรียน **แนวทางการวัดและประเมินความสามารถในการจัดการของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน** เป็นบทความนำเสนอ แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการและเสนอแนวทางการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินความสามารถในการจัดการของผู้เรียน

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารวิชาการจะเป็นประโยชน์กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาไม่มากนักน้อย ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความสนใจติดตามวารสารวิชาการอย่างต่อเนื่องแล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

สารบัญ

3 การศึกษาปฐมวัยหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลาย

10 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อค้นหาตัวเองในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

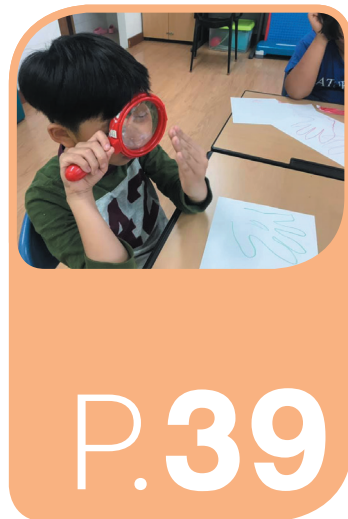
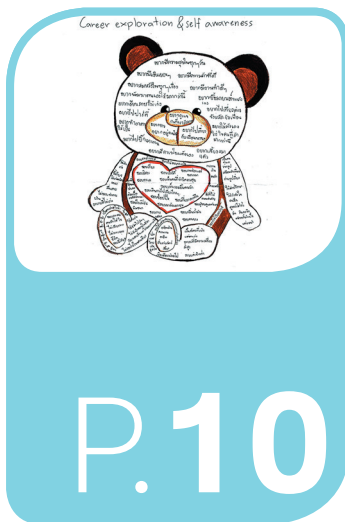
24 ปลุกต้นกล้าคนดี สร้างวิถีคุณธรรม ด้วยกลยุทธ์ใจประสานใจ DIRECT Model

32 การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

39 แนวทางการจัดการเรียนรู้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

48 การนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านวังจาน

55 แนวทางการวัดและประเมินความสามารถในการจัดการของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาปฐมวัยหลังจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณิษา หาคุล
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คน กิจกรรมภายนอกบ้านกลายเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่กระจาย จนทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต เป็นเวลานานกว่า 3 ปี มนุษย์จึงต้องปรับตัวและอยู่ร่วมกันในสถานการณ์นี้ให้ได้ ซึ่งรัฐบาลได้ออกมาตรการต่าง ๆ โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกัน ลดการแพร่ระบาดและการเสียชีวิตของคนในชาติ

จากสถานการณ์ที่เป็นอยู่มานานกว่า 3 ปี ทำให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และตอกย้ำความเหลื่อมล้ำทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษาซึ่งกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2564) พบว่า สถิติเด็กเล็ก 0-5 ปี ติดเชื้อโควิด 19 สะสม 31,811 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2564)

กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ออกมาตรการด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดทั้งครอบครัวและเด็ก รวมถึงบุคลากรและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยหลักการ COVID Free Setting และ Universal Prevention โดยผู้ประกอบการลงทะเบียนประเมินตนเองในแพลตฟอร์ม Thai Stop COVID Double Plus และมี Certificate ทุก 14 วัน และกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ (กรมอนามัย, 2564) ดังนี้

1. แนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

1.1 ประเมินความพร้อมก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในระบบ Thai Stop Covid Plus และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

1.2 ทำความสะอาดพื้นผิวที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ เครื่องเล่น อุปกรณ์ ทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน รวมถึงห้องสุขา และให้กำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน

1.3 ให้มีจุดบริการการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค และให้ผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง โดยเฉพาะก่อนรับประทานอาหาร

2. แนวปฏิบัติด้านการเว้นระยะห่าง

2.1 ให้เว้นระยะนั่ง ยืน ที่นอนหรือเตียง ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร

2.2 จัดให้มีระบบคิว มีพื้นที่รอคิวที่มีที่นั่งหรือยืนห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร ทั้งบริเวณจุดรับและส่งเด็กเล็กก่อนเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.3 ให้มีอัตราส่วนผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยง 1 คนต่อเด็กเล็ก 5 คน (Small Bubble) เพื่อการจัดกิจกรรมให้เด็ก

2.4 ควรงดการรับและส่งเด็กเล็กจากที่บ้านแบบรวมกลุ่ม เพื่อลดความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโรคบนรถรับส่งเด็ก

3. แนวปฏิบัติด้านการระบายอากาศ

3.1 จัดให้มีการระบายอากาศภายในอาคารที่ดี รวมถึงภายในห้องสุขา

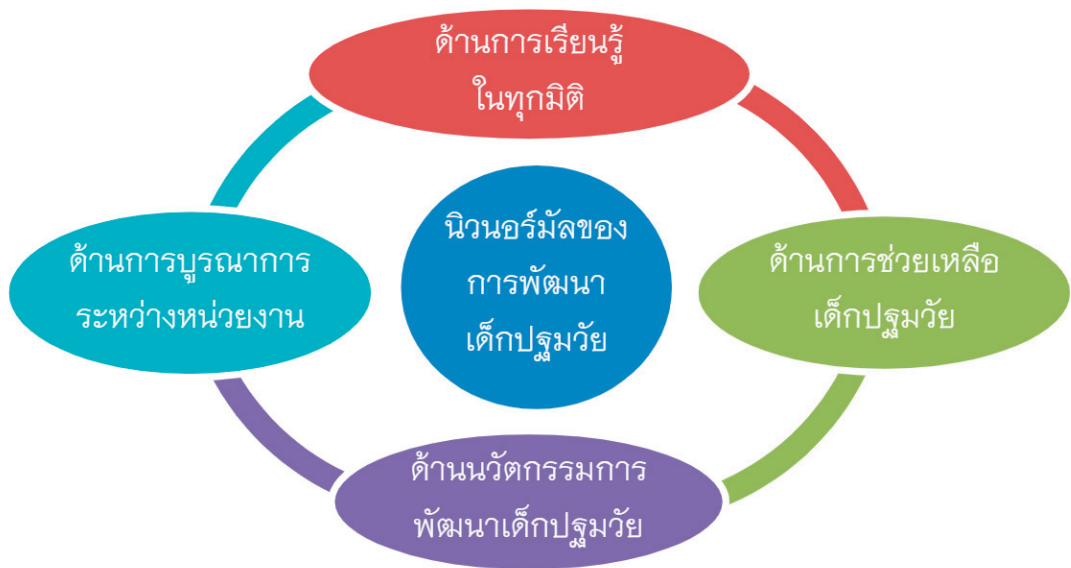
3.2 เครื่องปรับอากาศ ให้ทำความสะอาด และจัดการฆ่าเชื้อโรคอย่างสม่ำเสมอ

สถานการณ์ที่เด็กปฐมวัยและครอบครัวกำลังเผชิญอยู่ร่วมกับมนุษย์โลกเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแพร่หลาย จะมีวิธีการดำเนินการอย่างไรเพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี คุณภาพทางการศึกษาที่ดี กับเด็กปฐมวัย ในขณะที่ผู้ใหญ่กำลังมุ่งแก้ไขปัญหานี้ในทุกด้าน เพื่อให้ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากของทุกคนไปได้ ยังมีเด็กเล็ก ๆ ที่กำลังเติบโตขึ้นในทุก ๆ วัน ไม่ว่าจะเป็นทารกในครรภ์แม่ ทารกแรกคลอด ซึ่งจะมีการเกิดขึ้นมาใหม่ในทุกวัน แล้วเด็ก ๆ ก็เติบโตขึ้น หากนับเวลาตั้งแต่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แพร่ระบาดและทำลายทุกสิ่งที่เป็นปกติให้กลายเป็นปกติในสังคมใหม่ ถ้าเปรียบเทียบกับเด็กที่แรกคลอดในปีนั้น ตอนนี้อายุเข้า 3 ขวบแล้ว แต่เชื้อไวรัสก็มีวิวัฒนาการ มีการพัฒนาผู้เขียนจึงเกิดคำถามขึ้นว่า **“เรื่องนี้จะจบลงอย่างไร”** ระหว่างเชื้อโรคและมนุษยชาติ เด็กเล็ก ๆ ยังต้องการผู้คนรอบข้าง ต้องการครอบครัว ต้องการความรักความอบอุ่น ต้องการการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติ ควรจะมีการทบทวนระบบการศึกษาปฐมวัยของไทยได้แล้วว่า

1. เราต้องการอะไรจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัย
2. เด็กปฐมวัยในโลกยุคใหม่ที่ต้องใช้ชีวิตแบบวันระยะห่างเช่นนี้จะเป็นอย่างไ
3. พัฒนาการที่สมดุลทั้ง 4 ด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ภายใต้ภาวะความเครียดของครอบครัวและผู้คนรอบข้าง แม้แต่โลกทั้งใบก็हारอยย้มได้อย่างยากเต็มที่
4. ทิศทาง แนวโน้ม หลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะเกิดขึ้นและเป็นเช่นไร
5. ใครกันที่จะเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน ก้าวผ่าน และพบทางออกที่งดงามได้
6. คุณภาพชีวิตและคุณภาพทางการศึกษาของเด็กปฐมวัยจะสมดุลและมีเป้าหมายอย่างไร

การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยกลไกต่าง ๆ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ซึ่งถูกกำหนดเรื่องนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะโดยตรงสำหรับเด็กปฐมวัย จากการที่ วิทยุผฒิ บุญลอย (2564) ได้สังเคราะห์จึงได้แนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งมี 4 แนวทาง ดังนี้

1. ด้านการเรียนรู้ในทุกมิติการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ด้านการช่วยเหลือเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีทีมดูแลเด็กปฐมวัยในระดับท้องถิ่น
3. ด้านนวัตกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ช่วยเร่งความก้าวหน้าสำหรับเด็ก
4. ด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบใหม่ ภายใต้หลักคิดของภาครัฐร่วมกับภาคเอกชน ดังแผนภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพ แนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติ
การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

แม้ว่าเทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และสามารถใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย แต่สำหรับเด็กแล้วเวลาส่วนใหญ่ไม่ใช่เวลาที่หน้าจอ โดยเด็กเล็กต่ำกว่า 3 ปี ไม่ควรใช้ และสำหรับเด็กตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปไม่ควรใช้เกิน 15 นาทีต่อหนึ่งครั้ง และไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมงต่อวัน ในการใช้นั้นให้ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมาย ควรมีการกำหนดข้อตกลงในการใช้ร่วมกันกับเด็กจะได้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม สำหรับเทคโนโลยีที่เลือกใช้สามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง การประชุมออนไลน์ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ออนไลน์ที่ส่งต่อกิจกรรมให้ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็ก การให้เด็กได้พบได้พูดคุยกับเพื่อนและครู การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และการจัดชั้นเรียนออนไลน์ (อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2563) เด็กปฐมวัยควรทำกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้กิจกรรมดังกล่าวหายไปหมด การเรียนออนไลน์ที่ดีเริ่มต้นที่การออกแบบการสอน เด็กเล็กไม่ควรเรียนออนไลน์ยาวนานเพราะต้องอยู่กับหน้าจอ ถ้าจะเรียนออนไลน์ก็ควรเป็นลักษณะที่สั้นที่สุด โปรแกรมออนไลน์ควรจะเป็นอย่างไร ครูควรจะรู้บริบทบ้านของเด็ก ๆ ก่อนที่จะมาออกแบบแผนการสอน หนึ่งดูความพร้อมเรื่องสัญญาณ ไม่ว่าจะเป็นมือถือหรือ ความพร้อมของพ่อแม่ สอง กิจกรรมประจำวันของเด็กควรจะถูกโยงออกแบบมาในบทเรียนออนไลน์ ดังนั้น ครูต้องคุยกับพ่อแม่ ต้องช่วยกันมองว่า ตอนเช้าหรือตอนเย็นฟังนิทานสักเรื่องได้ไหม เหมือนที่พ่อแม่เอาลูกมาฝากแล้วดูกิจวัตร

ที่โรงเรียน ต้องมองกลับกันเป็น Home-Based Learning มองดูกิจวัตรที่บ้านของเด็ก เพื่อร่วมกัน ออกแบบการเรียนรู้ที่มีความหมายกับเด็กจริง ๆ และต้องเป็นไปได้จริง ๆ ซึ่งความเป็นไปได้นี้ เป็นเรื่องสำคัญมาก เวลาสอนเด็กแล้วเด็กทำไม่ได้ คุณครูก็แสดงอารมณ์ใส่เด็ก ในช่วงโรคโควิด 19 รอบแรก เชื่อว่า ครูไม่ได้ถูกฝึกให้สอนออนไลน์ แต่พอมาโรคโควิด 19 รอบสาม ครูทุกคน ตระหนักถึงสภาวะจิตใจของเด็กแล้ว เริ่มหันมามองเรื่องบูรณาการงานร่วมกัน งานหนึ่งชิ้น ที่เด็กสามารถประเมินได้หลายวิชา เพื่อลดทอน เรื่องงบประมาณ ค่าใช้จ่าย รวมถึงเวลาของเด็ก ไม่มีเด็กคนไหนที่อยู่หน้าจอตั้งแต่เช้าจนเย็นแล้วบอกว่า โอเค ผู้ใหญ่ยังไม่โอเคเลย จึงต้อง จัดสัดส่วนการออกแบบแผนการเรียนรู้ออนไลน์ให้ดี ๆ เพราะนอกจากเรื่องเนื้อหาแล้ว เรื่องของความสัมพันธ์ก็ต้องให้ความสำคัญด้วย (รังรอง สมมิตร, 2564)

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน (Home-Based Learning) โดยออกแบบกิจกรรม การมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง อย่างเหมาะสม ตามความพร้อมและความแตกต่าง ของแต่ละครอบครัว เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น, 2564) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและความพร้อม ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในภาวะวิกฤต COVID-19 ของครูและ สถานศึกษา ระดับปฐมวัยสำรวจความพร้อมของผู้ปกครองในการใช้เครื่องมือ/สื่อออนไลน์ และ ความพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกันกับเด็กปฐมวัย

2. แนวทางการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้าน (Home-Based Learning) อย่างเหมาะสมตามความพร้อมและความแตกต่างของแต่ละครอบครัว โดยอาศัยการมีส่วนร่วม ระหว่าง สถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง ซึ่งสามารถดำเนินการได้ใน 3 ลักษณะ คือ ผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต (Online) ผ่านระบบโทรศัพท์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (On-AIR/On-Demand) จัดการเรียนการสอนผ่านดาวเทียม (DLTV) และการนำส่งเอกสารที่บ้าน (On-Hand) เหมาะ สำหรับครอบครัวที่ไม่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีหรือสัญญาณอินเทอร์เน็ต โดยสถานศึกษาให้ ครูออกเยี่ยมบ้านของเด็ก เพื่อจัดส่งคู่มือหรือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

Home-Based Learning: HBL คือ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐานของการเรียนรู้ และเป็นฐานสำคัญ บ้านจะต้องเป็นพื้นที่สร้างการเรียนรู้หลักของเด็ก ๆ ของใช้ที่มีอยู่ในบ้านทั้งหลายจะแปลงกายเป็นสื่อกลางสำหรับเด็ก (จิตา พัทธสินสุข, 2564) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูและพ่อแม่เริ่มคุ้นเคยกันมาสักช่วงหนึ่งแล้ว “บ้านของเราก็คือ คำว่า Home เป็นที่ที่พ่อแม่ต้องให้อยู่และทำงานด้วย ส่วนลูกบ้านก็เป็นพื้นที่ที่เด็กจะเรียนรู้ในบ้านของเราด้วย แต่เราก็ไม่ใช่ Home school เราไม่ได้ทำโฮมสคูลกันมาก่อน พ่อแม่จะอย่างไรกับลูกดี การที่พ่อแม่ต้องเจอกับเรื่องนี้ โรงเรียนน่าจะช่วยพ่อแม่ได้อย่างไรบ้าง เราต้องไม่ยกโรงเรียนตามมาที่บ้านแล้วเปลี่ยนให้พ่อแม่ต้องมาทำหน้าที่เป็นคุณครู พ่อแม่ก็ควรที่จะอยู่ในบทบาทของพ่อแม่ บ้านก็ควรต้องเป็นบ้านอันแสนสุข แสนสบาย อบอุ่น และปลอดภัย และถึงแม้ว่าใจของครูอยากจะลงไปช่วยพ่อแม่ที่บ้านอย่างมาก แต่ครูเองก็ต้องมาตั้งหลักให้ดีกว่า จะทำอะไรเมื่อฐานการเรียนรู้ของเด็ก ๆ เวลานี้อยู่ที่บ้านทั้งหมด 24 ชั่วโมง บทบาทหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของเราคือ เรากำลังทำหน้าที่บริหารจัดการเวลาแห่งการเติบโตของลูกให้มีคุณค่า มีความหมายต่อชีวิตของลูกให้มากที่สุด และในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยข้อจำกัดในสิ่งที่เราไม่คุ้นเคยแบบนี้ เราจะทำอย่างไรให้ดีที่สุด” นี่คือแบบอย่างหนึ่งของครูผู้มีพลังแห่งการเรียนรู้ สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อเด็กเพราะมีเจตนาแน่วแน่ว่าจะทำเพื่อใคร เชื่อว่าเทคโนโลยีจะรับใช้ความคิดและหัวใจของเขาได้ จึงเป็นครูหัวใจใหม่ที่สร้างการเรียนรู้รูปแบบใหม่ในยุค New Normal (สถาบันอาศรมศิลป์, 2564)

ฉะนั้น เด็กปฐมวัยเราในวันนี้ วันที่สถานการณ์เป็นเช่นนี้ แต่อย่างน้อยทุกคนยังมีคนที่รักเรียกว่า “ครอบครัว” ไม่ว่าแตกต่างกันด้วยอะไรที่นำมานิยามก็ตาม ฉะนั้นเมื่อมีความรัก เมื่อมีครอบครัว และเมื่อมีเด็กปฐมวัย สิ่งที่เราจะให้ได้ในการหล่อหลอมเด็กปฐมวัยที่เปรียบดังดวงใจของพ่อแม่ และทุกคนในครอบครัวได้เป็นอย่างดี คือ ความรักที่มีต่อกัน สิ่งใดที่จะสอนที่จะบอกได้ ที่อยากจะให้เด็กเป็น ถือเป็นโอกาสอันดี เพราะวิกฤตินี้ทำให้ผู้ใหญ่มีเวลาอยู่ที่บ้านมากขึ้น เด็ก ๆ ไม่ออกไปวิ่งเล่นไกลบ้าน จึงมีเวลาที่ดีที่ต่างฝ่ายจะมอบความรักและความปรารถนาดีต่อกัน เพื่อให้เกิดสมดุลในชีวิตทั้งกายและจิต ภาวะข้างนอกบ้านเครียดมากพอแล้ว เรามาสร้างบ้านแห่งรอยยิ้มและความสุขกันเถอะ เราไม่สามารถตอบได้เลยว่า สถานการณ์ที่วิกฤติเช่นนี้จะอยู่กับเราไปอีกนานแค่ไหน แต่เราต้องตั้งสติ “รู้ตื่น” และทำปัจจุบันขณะที่เด็กยังอ้าแขนรออ้อมกอดจากพ่อแม่นี้ ให้เป็นประโยชน์สูงสุด สิ่งที่ทำอาจจะไม่ดีที่สุด แต่อาจจะเป็นรักและปรารถนาที่ดีที่สุด และมีมากที่สุดเท่าที่เด็กพึงจะได้รับแล้วจากคนบนโลกใบนี้

สร้างครอบครัวที่อบอุ่น สร้างพลังบวกให้เกิดขึ้น
อย่าลืมส่งต่อพลังบวก และความรักเปล่าสู่สังคมรอบ ๆ ข้าง จากหนึ่งเป็นสอง
จากสองเป็นสาม และจะกลายเป็นพลังแห่งรักบนโลกใบนี้ที่จะนำพาก้าวผ่านไปได้
ด้วยรักที่บริสุทธิ์ไม่มีผลประโยชน์หรือเรื่องอื่นใดแอบแฝง นอกจาก “ความรัก”

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. http://www.dla.go.th/upload/document/type2/2021/7/25773_2_1626856112629.pdf
- กรมอนามัย. (2564). แนวทางการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) สำหรับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2564. http://www.dla.go.th/upload/document/type2/2021/11/26394_3_1635845670218.pdf?time=1635854918928
- กรมอนามัย. (2565). แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. https://stopcovid.anamai.moph.go.th/attach/w774/f20220207135314_sPy4DtBGHE.pdf
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2564). กรมอนามัยเผยเด็กเล็กติดเชื้อโควิดสะสมกว่า 3 หมื่นราย แนะนำศูนย์เด็กฯ งดป้องกันด้วย ATK. <https://multimedia.anamai.moph.go.th/news/300864-2>
- จิตา พิทักษ์สินสุข. (2564). Home-Based Learning. <http://hbl.rlg-ef.com/home-based-learning>
- รุ่งรอง สมมิตร. (2564). ออกแบบการเรียนรู้ที่มีความหมายกับเด็ก ขวนคุ้ยกับ ดร.รุ่งรอง สมมิตร. <https://www.eef.or.th/article-rungrong-sommitr>
- วิญญู บุญลอย. (2564). นวัตกรรมในการพัฒนาเด็กตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. วารสารจันเกษมสาร, 27(1), 38-59.
- สถาบันอาศรมศิลป์. (2564). ครูหัวใจใหม่. <https://www.holisticteacher.net>
- อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2563). New normal สำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์โควิด-19. <https://www.starfishlabz.com/blog/207-new-normal>

การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อค้นหาตัวเองในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภรณ์ สิริวรรณกุล, กุลธิดา ใจยอด และวรรณอุไร กำอินราช

โรงเรียนเบญจมานูสรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

การตัดสินใจครั้งสำคัญต่อชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทั้ง ๆ ที่ตัวนักเรียนเองยังไม่มีเป้าหมายในอนาคตว่าอยากประกอบอาชีพอะไรในอนาคต นักเรียนยังขาดความรู้เกี่ยวกับโลกของการทำงานและการประกอบอาชีพ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้นำมาซึ่งปัญหาการศึกษาที่นักเรียนไม่สนใจเรียนและไม่มีความสุขในการเรียน นอกจากนี้ ยังขาดแรงจูงใจและขาดความตั้งใจในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ไม่เพียงแต่ผลที่จะเกิดต่อตัวนักเรียนเองหรือระบบการศึกษาเท่านั้น แต่ยังทำให้สังคมขาดความหลากหลายทางอาชีพ เกิดภาวะการล้นเกินในตลาดแรงงานบางสายงานและขาดแคลนแรงงานในบางสายงานด้วย เพราะการที่นักเรียนตัดสินใจเลือกโดยมีข้อมูลไม่สมบูรณ์จนทำให้นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกแค่เพียงบางสาขาอาชีพ เลือกตามผู้ปกครอง และเลือกตามกระแสสังคม ส่งผลให้สังคมขาดความหลากหลายทางอาชีพอีกด้วย ดังนั้น การจัดให้มีการแนะแนวนักเรียนในโรงเรียนจะมีส่วนช่วยนักเรียนในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

การแนะแนว

การแนะแนว ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

1. การแนะแนวการศึกษา มุ่งให้นักเรียนพัฒนาการเรียนได้เต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียนและมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2. การแนะแนวอาชีพ ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองและโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน มีโอกาสได้รับประสบการณ์และฝึกงานตามความถนัด ความสนใจ

3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ส่งเสริมด้านมารยาทที่พึงปฏิบัติ ในการอยู่ในสังคมอย่างถูกต้อง เหมาะสม ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีอารมณ์ที่มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้าใจสิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

การแนะแนวศึกษาต่อและประกอบอาชีพนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายชนิด ตั้งแต่แนวคิดทางจิตวิทยา เช่น แรงจูงใจของมนุษย์ (Motivation and Needs) และการรับรู้ความสามารถในตน (Self-Efficacy) ครูแนะแนวไม่เพียงแต่ใช้แรงจูงใจทั้ง 2 ชนิดนี้จัดกิจกรรมเท่านั้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเข้าถึงศักยภาพของนักเรียนในเชิงลึกจึงต้องใช้ความรู้อื่น ๆ ประกอบกันไปด้วย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Psychological Counselling) บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ พหุปัญญาของนักเรียน และสิ่งที่จำเป็นในการจัดกิจกรรม คือ ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ มาตรฐานการรับรู้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการวิเคราะห์ SWOT ตนเอง ซึ่งเป็นการแนะแนวด้านทักษะชีวิตไปในเวลาเดียวกัน เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว

การดำเนินงานพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว เริ่มด้วย 1) การวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด การพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อค้นหาตัวเองในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ และแนวคิด การพัฒนากิจกรรมการรู้จักตนเอง 2) การจัดทำร่างชุดกิจกรรม โดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรม จัดทำคู่มือการใช้/แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว และนำเสนอเอกสารให้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านแนะแนวพิจารณาและให้นำข้อเสนอแนะและนำผลการพัฒนา มาปรับปรุงร่างเครื่องมือและกิจกรรมให้เหมาะสม และ 3) การทดลองใช้ ติดตามประเมินผลความเหมาะสมและนำเสนอฝ่ายบริหาร นำผลมาพัฒนาารูปแบบจัดทำเป็นชุดกิจกรรม

การศึกษาผลการพัฒนานักเรียนโดยใช้เครื่องมือที่พัฒนาแล้ว เพื่อเป็นการติดตามผลการพัฒนานักเรียนโดยใช้แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการติดตามผลการพัฒนานักเรียนโดยการสะท้อนคิด (Self-Reflection) จากคำถามปลายเปิด

การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อค้นหาตัวเองในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ คู่มือการจัดกิจกรรมรู้จักเข้าใจตนเองและสร้างทางเลือก 2 วิธี คือ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยแบบกรอกคะแนนความสามารถเลือกเส้นทางที่เหมาะสมในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ แบบรายบุคคล แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ รายงานการวิเคราะห์ตนเองและการให้คำปรึกษากลุ่ม (Group Counselling) แก่กลุ่มนักเรียนแต่ละสาขาวิชาที่มุ่งหวัง แบบบันทึกการวิเคราะห์ตนเองจากการรู้จักตนเองผ่านกระบวนการวิเคราะห์ 6 ด้าน

การนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้

กิจกรรมแนะแนวระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมให้นักเรียนเต็มเต็มความพร้อมในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น และเตรียมเข้าสู่การประกอบอาชีพ (Career Preparation) ตามสาขาอาชีพที่ตนถนัด สนับสนุนนักเรียนได้นำความรู้ ความถนัดสู่การพัฒนาทักษะอาชีพ และปรับตัวเข้ากับอาชีพ (Career Assimilation) ในสถานการณ์จริง ครอบคลุมทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม กิจกรรมรู้จักเข้าใจตนเองและสร้างทางเลือก ในช่วงโม่งแนะแนว มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อทำความรู้จักตนเองในด้านทักษะ ความสามารถ นิสัย เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้นอย่างเป็นระบบรอบด้าน และเพื่อให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการค้นหาตนเอง มองเห็นคุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 รู้จักตนเองผ่านกระบวนการวิเคราะห์ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ส่วนหัว Need 2) หัวใจ Love 3) แขนขวา Strength 4) แขนซ้าย Weakness 5) ขาที่ 1 Opportunity and Threat และ 6) ขาที่ 2 Circumstances โดยใช้เวลา 7 คาบ ในการสร้างชิ้นงาน การวาดตุ๊กตา หรือตัวการ์ตูน 1 ตัว ต่อยอดจากแนวคิดตุ๊กตาขนมปัง (A-chieve, 2018) โดยในคาบแรกเป็นการปฐมนิเทศและให้นักเรียนวาดรูปตุ๊กตาหรือตัวการ์ตูนที่ชอบ 1 ตัว ลงบนกระดาษขนาด A3 จากนั้นเขียนรายละเอียดลงในตัวการ์ตูนออกแบบได้เองตามอัธยาศัย ดังนี้

คาบที่ 1 ปฐมนิเทศ ชิ้นงานที่ต้องทำสำหรับแต่ละคน บันทึกตัวตนในด้านต่าง ๆ เพื่อเริ่มต้นทบทวนและรู้จักตัวเองให้มากขึ้น โดยอวัยวะแต่ละส่วนของตุ๊กตาตัวนี้เป็นตัวแทนของคุณสมบัติตนเองในด้านสำคัญ ๆ ที่ควรรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความฝัน เป้าหมายชีวิต ความชอบ ความสนใจ สิ่งที่ชอบ ไม่ชอบ เงื่อนไขครอบครัวและสถานการณ์สังคม

คาบที่ 2 ส่วนหัว Need แทน เป้าหมาย นักเรียนได้ค้นหาเป้าหมายและความต้องการ ทำให้นักเรียนเกิดพลังและมีเข็มทิศในการตัดสินใจ เพื่อให้นักเรียนใช้ชีวิตที่อยู่ในทิศทางที่นักเรียน ตั้งใจไว้

คาบที่ 3 หัวใจ Love แทน ตัวตนของเรา นักเรียนมองตัวตนของนักเรียนในแต่ละ ช่วงเวลาว่า นักเรียนสนใจอะไร ให้คุณค่ากับอะไร มีความสุขกับอะไร มีความชอบอะไร ซึ่งจะช่วย เป็นแนวทางให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

คาบที่ 4 แขนขวา Strength แทน ความรู้ ความสามารถที่ถนัด ทำได้ดี และสิ่งที่เป็น จุดแข็ง นักเรียนตระหนักรู้ความถนัดซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนรับรู้ ว่า หากจะไปถึงเป้าหมาย จะต้อง นำสิ่งที่ถนัดอะไรมาใช้ได้บ้าง

คาบที่ 5 แขนซ้าย Weakness แทน จุดอ่อน เป็นการรับรู้ ว่า ตนเองไม่ถนัดอะไร ยังทำอะไรไม่ดีบ้าง จะช่วยให้นักเรียนรู้ว่า หากต้องการไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีอะไรที่ต้องฝึกฝน และพัฒนาอีกบ้าง

คาบที่ 6 ชาติที่ 1 Opportunity and Threat หมายถึง การมองเห็นสภาพชุมชนและ สถานการณ์สังคมรอบตัวจะช่วยให้มองเห็นโอกาสและอุปสรรคสำหรับนักเรียนในอนาคต รวมไปถึง เหตุการณ์ เรื่องราว และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เศรษฐกิจ การเมือง สังคม Thailand 4.0 และศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนวางแผนรับมือหรือหาตัวเลือกที่ส่งผลดีต่อนักเรียน

คาบที่ 7 ชาติที่ 2 Circumstances หมายถึง สภาพแวดล้อมในครอบครัว การเติบโต ในครอบครัวจะช่วยให้นักเรียนวางแผนจากข้อจำกัดและสถานการณ์ของครอบครัวที่นักเรียนมี และหาตัวเลือกที่ส่งผลดีทั้งต่อตัวนักเรียนเองและครอบครัวได้ เช่น ผู้มีอิทธิพลต่อนักเรียน ต้นทุน ชีวิต ค่านิยมในครอบครัว และสิ่งที่นักเรียนถูกคาดหวัง

กิจกรรมที่ 2 สร้างทางเลือกด้วยตารางวิเคราะห์ตนเองและผสมอาชีพเพื่อเชื่อมโยงตัวเอง กับเป้าหมาย นักเรียนจะได้ตารางวิเคราะห์ตนเองผ่านกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ในการให้เพื่อน วิเคราะห์ 6 ด้านของนักเรียนและหาข้อสรุป 2 แนวทาง ได้แก่ สรุปเป็นอาชีพที่มีอยู่จริง และ สรุปนอกกรอบเป็นอาชีพที่อาจเป็นอาชีพแรกในประเทศไทย จากนั้นเชื่อมโยงตัวเองกับเป้าหมาย

กิจกรรมที่ 3 ให้คำปรึกษากลุ่มจากการที่นักเรียนได้รับการจัดกลุ่มตามระบบ ISCED (International Standard Classification of Education) คือ การจำแนกระดับการศึกษาและ สาขาวิชา และทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถในตนด้านการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

เพื่อนำไปสู่การลงมือปฏิบัติจริงระหว่าง 2 ทางเลือก คือ 1) เรียนรู้จากที่ทำงานจริง (Work Experience ของ สพฐ.) และ 2) โปรเจกคิสร (Problem-Based Learning : PBL)

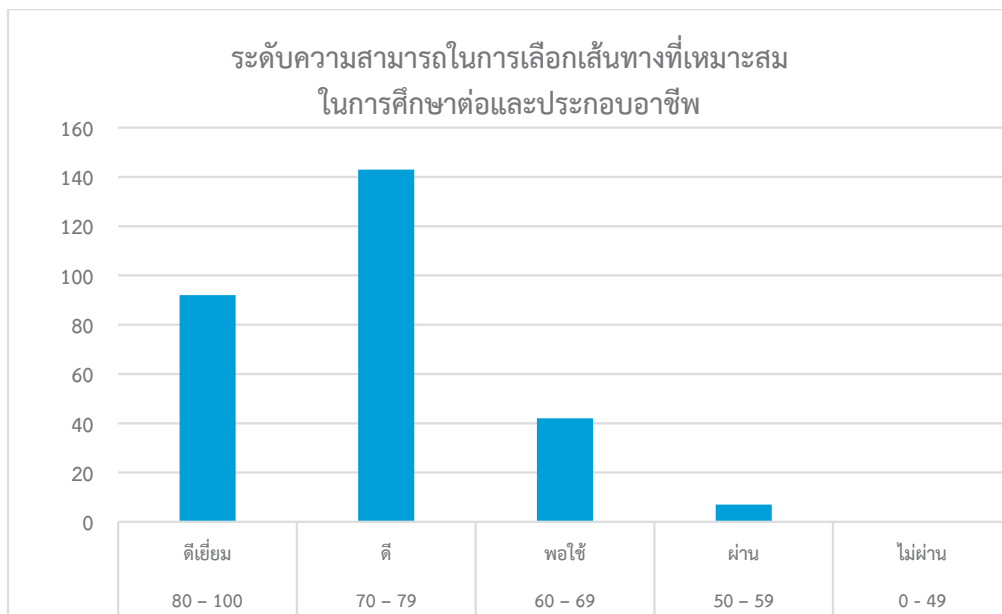
ผลการดำเนินงาน

จากการนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อค้นหาตัวเองในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทุกแผนการเรียน ปีการศึกษา 2563 ทั้งสิ้น 284 คน พบว่า

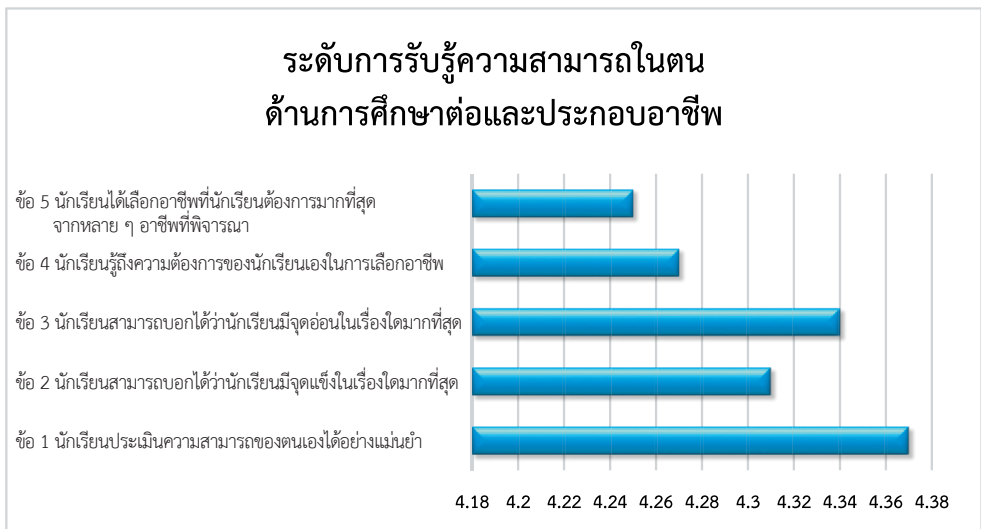
1. เครื่องมือมีประสิทธิภาพ ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร เหมาะสมกับธรรมชาติ และเหมาะสมกับวัย

2. ความพึงพอใจ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังนั้นจึงสรุปในภาพรวมได้ว่า กิจกรรมรู้จักเข้าใจตนเองและสร้างทางเลือกมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดประสบการณ์ให้เกิดขึ้นโดยตรงกับตัวนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ขึ้นสอนครูใช้การทบทวนตนเอง เพื่อให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และเกิดการทบทวนด้วยตนเอง นักเรียนได้แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น สนใจการรู้จักตนเองและสนุกกับกิจกรรม ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพที่ตรงกับบุคลิกภาพของตนเอง

3. ระดับความสามารถในการเลือกเส้นทางที่เหมาะสมในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ โดยภาพรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับดี (70-79 คะแนน)

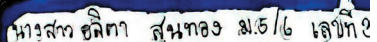
4. ระดับการรับรู้ความสามารถในตนด้านการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

จากภาพแสดงว่า การรับรู้ความสามารถในตนด้านการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 คำถาม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ หากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนประเมินความสามารถของตนเองได้อย่างแม่นยำ นักเรียนสามารถบอกได้ว่านักเรียนมีจุดอ่อนในเรื่องใดมากที่สุด และนักเรียนสามารถบอกได้ว่านักเรียนมีจุดแข็งในเรื่องใดมากที่สุด

5. ภายหลังการจัดกิจกรรม สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนากิจกรรมรู้จักเข้าใจตนเองและสร้างทางเลือกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำไปใช้เพื่อการเตรียมความพร้อมนักเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้นเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีเหตุผลและมีคุณภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถเลือกเส้นทางที่เหมาะสมในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพผ่านกิจกรรมรู้จักเข้าใจตนเองและสร้างทางเลือกอยู่ในระดับดีเยี่ยม และมีการรับรู้ความสามารถในตนด้านการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่ากิจกรรมรู้จักเข้าใจตนเองและสร้างทางเลือกส่งผลให้การแนะแนวการศึกษาและการแนะแนวอาชีพมีประสิทธิภาพและตรงกับบุคลิกภาพของนักเรียนมากที่สุด

방탄소년단

16 วารสารวิชาการ ○

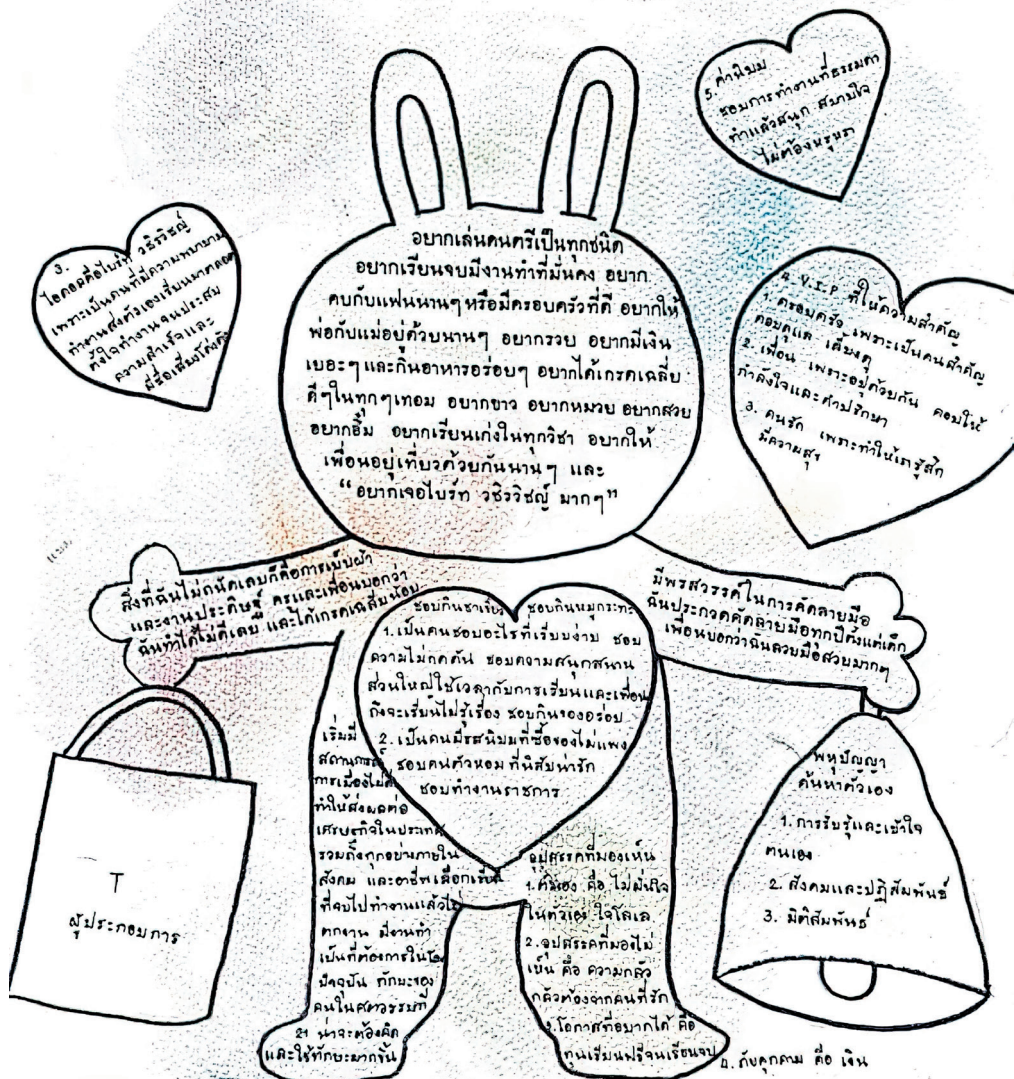
Career exploration & self awareness

๑๙.๗.๒๕๖๓ ไม่ตรงกัน ๘.๕/๖ เลขที่ ๒๐

ชิ้นงาน การรู้จักตนเองผ่านกระบวนการวิเคราะห์ 6 ด้าน

Carer Exploration & Self Awareness

ชิ้นงาน การรู้จักตนเองผ่านกระบวนการวิเคราะห์ 6 ด้าน

จากการศึกษาและพัฒนาชุดกิจกรรมแนะเพื่อค้นหาตัวเองในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้ ทำให้เกิดคู่มือการจัดกิจกรรม ใบความรู้ ใบงาน แบบประเมิน การให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตนเองมากขึ้น ได้ฝึกฝนทักษะ การตระหนักรู้ตนเอง ให้นักเรียนได้หยุดคิดทบทวนว่าได้เห็นอะไรเกี่ยวกับตัวเอง มีทักษะอะไร เกิดขึ้นบ้างในช่วงเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน นักเรียนได้รู้จักตนเอง 6 เรื่อง ดังนี้

1. การวิเคราะห์ส่วนตัว นักเรียนได้รู้จักตนเองด้านความต้องการ ความอยาก ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลการบันทึกของนักเรียน พบว่า มีความอยากด้านการเงิน เพื่อนและสังคม การมีครอบครัว การแต่งงานมีลูก มีความสุข มีงานที่ดี มีโชคดี สิ่งนี้นักเรียนบันทึกเป็นไปตามความฝัน เป้าหมายชีวิต ความอยาก ความต้องการให้เกิดขึ้น ภาพอนาคต ความสำเร็จที่อยากพบ นักเรียนได้ทบทวนตนเอง ความฝันของนักเรียน ถือเป็นเป้าหมายและความต้องการสอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์

2. การวิเคราะห์ส่วนหัวใจ นักเรียนได้รู้จักตนเองด้านความรัก ความชอบ ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลการบันทึกของนักเรียน พบว่า นักเรียนบันทึกความชอบ สิ่งที่ทำแล้วมีความสุข รสนิยมในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เรียน งานอดิเรก ไอดอลที่ชอบ โลฟส์สไตล์ของตัวเอง ตัวตนของนักเรียน และสิ่งที่นักเรียนให้ความสำคัญในชีวิต เช่น เรื่องอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว แนวเพลง ภาษาต่างประเทศ งานราชการ และงานอิสระ เป็นต้น

3. การวิเคราะห์ส่วนแขนขาที่ถนัด นักเรียนได้รู้จักตนเองด้านจุดแข็ง ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลการบันทึกของนักเรียน พบว่า มีการเขียนบันทึกจุดแข็ง ความถนัด สิ่งนี้นักเรียนทำได้ดีกว่าใครและมีคนเคยชมว่าทำได้ดี พรสวรรค์ พหุปัญญาที่ได้ทำการทดสอบออนไลน์ บุคลิกภาพเชิงบวก และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพของ John Holland ที่นักเรียนได้เคยทำแบบทดสอบ รวมทั้งการทดสอบของกรมการจัดหางาน ข้อมูลที่พบเป็นวิชาที่ถนัด งานบ้าน ดนตรี กีฬา การถ่ายภาพ การพูดคุย และการขายของออนไลน์

4. การวิเคราะห์ส่วนแขนขาที่ไม่ถนัด นักเรียนได้รู้จักตนเองด้านจุดอ่อน ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลการบันทึกของนักเรียน พบว่า นักเรียนเขียนบันทึก จุดอ่อน สิ่งนี้นักเรียนทำได้ไม่ดี และมีสิ่งที่ต้องพัฒนา รวมทั้งบุคลิกภาพเชิงลบที่นักเรียนรู้จักตัวเอง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน ไม่เก่งเป็นที่ผิดหวัง พยายามแต่ก็เรียนได้ไม่ดี นักเรียนบันทึกนิสัยด้านการใช้เงินเก่ง การขาดความอดทน ใจร้อน ความสับสน ความลังเลในชีวิต

5. การวิเคราะห์ส่วนงานวิชาชีพที่ 1 เรื่องภายนอก อุปสรรค-โอกาส เหตุการณ์ เรื่องราว และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เศรษฐกิจ การเมือง สังคม Thailand 4.0 และศตวรรษที่ 21 นักเรียนได้บรรยายถึงภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว กลัวระบบการศึกษา มีความกังวลเรื่อง TCAS ค่าใช้จ่ายในการสอบ จากการที่นักเรียนได้ค้นคว้าเรื่องราวของ Thailand 4.0 นักเรียนพบว่า ตลาดแรงงานที่ต้องการไม่ตรงกับความชอบของตนเอง

6. การวิเคราะห์ส่วนงานวิชาชีพที่ 2 เรื่องภายใน สภาพแวดล้อมในครอบครัว ผู้มีอิทธิพลต่อนักเรียน ต้นทุนชีวิต ค่านิยมในสังคม สิ่งที่ถูกคาดหวัง นักเรียนได้บันทึกความคาดหวัง ที่ครอบครัวส่งต่อมา ในบางครอบครัวมีความขัดแย้งในเป้าหมายของนักเรียน ครอบครัวอยากให้ รับราชการ แต่นักเรียนอยากทำงานอิสระ บางครอบครัวอยากให้นักเรียนเรียนเฉพาะในจังหวัด จันทบุรีเท่านั้น แต่จุดหมายของนักเรียนอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ทำให้นักเรียนรู้สึกหมดหวังเพราะ ไม่สามารถไปถึงความฝันได้

ผลการศึกษา ผลงานกิจกรรมรู้จักเข้าใจตนเองและสร้างทางเลือกสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลลัพธ์ออกมาในรูปของการประเมินความสามารถและการลงมือปฏิบัติจริงระหว่าง 2 ทางเลือก ได้แก่ Work Experience และ โปรเจ็คอิสระ นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองและได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มจากการจัดกลุ่มตามระบบ ISCED และได้ทำแบบประเมินระดับการรับรู้ความสามารถในตน ด้านการศึกษาต่อและประกอบอาชีพส่งผลให้นักเรียนได้ร่วมกันตั้งเป้าหมายออกแบบโปรเจ็คที่ตนเองสนใจอยากลงมือทำ นักเรียนเกิดความคิดที่มีต่อตัวเองในการเลือกเส้นทางอนาคต และใช้เป้าหมายจากโปรเจ็คนี้เป็นแรงผลักดัน และสนับสนุนการตัดสินใจ

จากการให้คำปรึกษา กลุ่มผู้เขียนให้นักเรียนคิดถึงการเข้าใกล้สิ่งที่สนใจ โดยเน้นไปที่การลงมือปฏิบัติจริง สรุปผลได้ดังนี้

นักเรียนส่วนใหญ่ได้เลือกทำ โปรเจ็คอิสระเกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่

1. การบริการบนเครื่องบิน : การจองสถานการณ์การขึ้นเครื่องบิน
2. สัตวแพทย์ : เลี้ยงลูกไก่ / ศึกษาระบบการทำงานของสัตว์ต่าง ๆ
3. ครู : ทดลองสอนเพื่อน ๆ ช่วงเย็น ๆ / ออกแบบแบบฝึกหัด
4. ทหาร : ตื่นมาวิ่ง 20 นาที ตอนตี 5 ทุกวันเป็นเวลา 2 อาทิตย์

5. โปรแกรมเมอร์ : ศึกษาวิธีการเขียน Application จาก YouTube
6. อยู่ซ่อมรถ : สัมภาษณ์ช่าง / สังเกตหน้าที่ของเจ้าของอู่
7. วิศวกร : ศึกษาสารคดี บทความ เบื้องหลังของวิศวกร / Everything about Engineer
8. นักดนตรี : ซ้อมกีตาร์ 5 เพลง จัดแสดงพร้อมหาสปอนเซอร์
9. ไกด์ : ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวและนำเที่ยว
10. เจ้าของธุรกิจ : ตั้งบ๊วย ๆ แล้วซื้อเสื้อผ้ามือสองมาขาย จากนั้นทำบัญชีต้นทุนกำไร
11. ช่างตัดผม : ตัดผม Delivery / ซื้อตุ๊กตามาตัดผมให้เป็นทรง
12. Youtuber : ติดตามกระแสและนำเสนอ
13. Esport ลงแข่งขัน และสัมภาษณ์สดใน Facebook
14. สังคม รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ : จัดทำรัฐสภาจำลองการประชุมงบประมาณ 4 หมื่นล้านบาท และวิเคราะห์ปัญหาที่มีในโรงเรียน หมู่บ้านและคิดไอเดียการแก้ปัญหาเพื่อเสนอโครงการ
15. เกษตร : ลงมือปลูก
16. สถาปนิก : มีส่วนร่วมในการออกแบบ
17. ศิลปะ : ออกแบบลักษณะของเพื่อนและครูให้เป็นการ์ตูน อาจใช้โปรแกรมก็ได้
18. ช่างภาพ : พัฒนาการถ่ายภาพของตนเอง ก่อนและหลังการศึกษาทฤษฎี
19. การแสดง : ทำละครสะท้อนสังคม
20. การตลาด : ช่วยโฆษณาร้านค้าในชุมชนให้มีชื่อเสียง
21. แพทย์ : ผ่ากบ
22. แต่งหน้าคอสเพลย์
23. ตำรวจจราจร : ช่วยงานจราจรหน้าโรงเรียน

จากวิสัยทัศน์ของนักเรียนด้านการทำโปรเจกต์อิสระสามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมส่งผลให้เป้าหมายนักเรียนเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพราะนักเรียนได้ประสบการณ์ตรง ได้เข้าใจตัวเองมากขึ้น โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่สนใจ ที่จะสามารถต่อยอดไปฝึกประสบการณ์จริงในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเตรียมความพร้อมกลุ่มความถนัดทางสาขาและอาชีพในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. <https://moe360.blog/2022/01/19/policy-and-focus-moe/>
- นิรนาท แสนสา. (2562). ชุดฝึกอบรมครูแนะแนว ในเอกสารการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการวางแผนพัฒนาตนเองด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- A-chieve. (2018). *Self-Awareness and Career Planning*. Lesson Plan. Thailand Collaboration for Education : TCFE.
- Likert, R., & Likert, J. G. (1976). *New Ways of Managing Conflict*. McGraw-Hill.

ปลูกต้นกล้าคนดี สร้างวิถีคุณธรรม ด้วยกลยุทธ์ใจประสานใจ **DIRECT Model**

ดร.ศิริลักษณ์ เล็งมี

โรงเรียนวัดบุญญราศรี “ตำพรราชบุรีอุปถัมภ์”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

“...เด็ก เป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างต่อจากผู้ใหญ่
ดังนั้น เด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องได้รับ
การอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีศรัทธามั่นคง
ในคุณความดีมีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต
และมีปัญญาลาดแจ่มใสในเหตุผล...”

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานไว้ในโอกาสปีเด็กสากล วันที่ 1 มกราคม 2522

จากพระบรมราโชวาทจะเห็นได้ว่าเด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ามีความสำคัญต่ออนาคตของ
ประเทศ นอกจากเราจะพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรแล้ว สิ่งสำคัญที่พระองค์ท่านทรงพระราชทานให้ดำเนินการคือ **การสร้างศรัทธามั่นคง
ในคุณความดีให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน**

ปัจจุบันโลกกำลังก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้มีการพัฒนาในหลายด้านในรูปแบบ
การพัฒนาแบบองค์รวมเพื่อ **พัฒนาทุนมนุษย์** โดยรัฐบาลได้กำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นที่ 11 ไว้ความว่า ให้มีการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อม
ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทย ส่งเสริมให้คนไทย
เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดีมีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้
สามารถพัฒนานตนเองและเป็นการกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและประเทศ

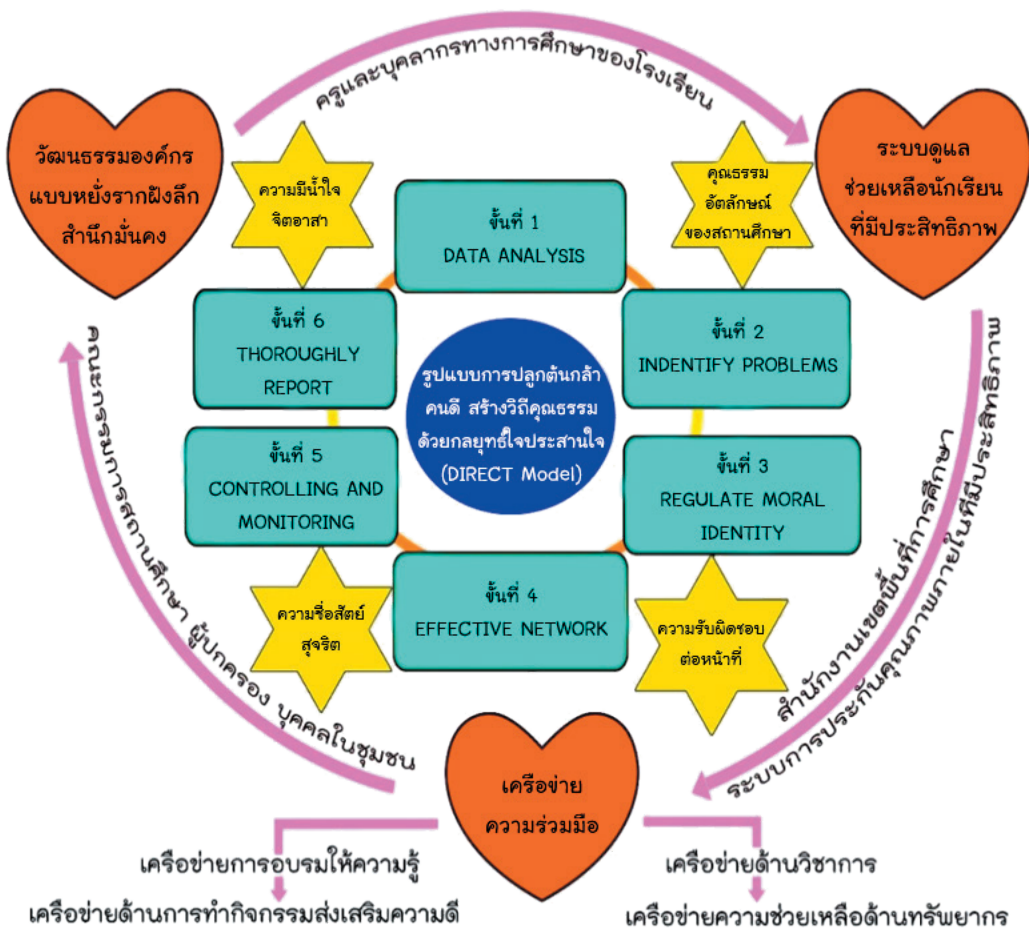
(สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือการให้การศึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่การศึกษาในระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยดำเนินการทั้งในด้านการให้ความรู้ ทักษะการทำงาน การใช้เทคโนโลยี การสร้างกระบวนการคิด การส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารภาษา ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การสร้างสรรค์ผลงานและการแข่งขันในระดับสากล ผลจากการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า เด็กและเยาวชนสามารถพัฒนาได้เป็นอย่างดี ในเรื่องของความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์และการสื่อสารผ่านระบบโซเชียลมีเดียต่าง ๆ กล้าแสดงออกมากขึ้นและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ปัญหาที่น่าเป็นห่วงที่เกิดขึ้นคือ ความเสื่อมถอย ในด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ในขณะที่ความเจริญทางวัตถุ เทคโนโลยี สังคมและเศรษฐกิจรอบตัวก้าวไกลอย่างรวดเร็วก็ส่งผลให้สภาพการดำรงชีวิตในสังคมของเยาวชนเปลี่ยนไปจนเป็นสาเหตุให้เกิดเป็นวิกฤติมากมายในสังคม เช่น ปัญหาการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด การก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การทะเลาะวิวาท การเสพติดและการค้ายาเสพติด การแต่งกายล่อแหลม การละเลยวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิม เป็นมูลเหตุก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ การขายบริการทางเพศ หรือการแสดงออกโดยใช้พฤติกรรมที่ก้าวร้าวไม่สร้างสรรค์ สะท้อนให้เห็นถึงวิกฤตการณ์ของปัญหาด้านการขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตของเยาวชน

จากปัญหาที่เกิดขึ้น โรงเรียนวัดบุญญราศรี “ตำหรัษฎราษฎร์อุปถัมภ์” จึงได้พยายามคิดหาแนวทางและวิธีการในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพให้กับนักเรียนเพื่อช่วยสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเป็นเกราะป้องกันในการดำรงชีวิต ลดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์สร้างเยาวชนที่ดีให้กับครอบครัว ชุมชนและสังคม

ด้วยตระหนักในพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพระราชทานไว้ว่า

*นอกจากการศึกษา จะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่ง
ที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คน
ที่มีคุณภาพคือ ทั้งเก่ง ทั้งดี ให้ความเก่ง มาเป็นกำลังของ
บ้านเมืองเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์และ
ให้ความดี เป็นปัจจัยเพื่อประคับประคองหนุนนำความเก่งให้เป็นไป
ในทางที่ถูกที่อำนวยผลเป็นประโยชน์อันพึงประสงค์.....*

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีผนวกกับการวิเคราะห์บริบทสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน โดยได้สังเคราะห์เป็นแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนทุกระดับชั้นโดยใช้รูปแบบการปลูกต้นกล้าคนดี สร้างวิถีคุณธรรม ด้วยกลยุทธ์ใจประสานใจ (DIRECT Model)

แผนภาพ ปลูกต้นกล้าคนดี สร้างวิถีคุณธรรม ด้วยกลยุทธ์ใจประสานใจ (DIRECT Model)

มีรายละเอียดเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 DATA ANALYSIS วิเคราะห์ข้อมูลบริบท สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน และรวบรวมสภาพปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยให้ครูที่ปรึกษาแต่ละชั้นรวบรวมจากข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้ข้อมูล

ขั้นที่ 2 IDENTIFY PROBLEMS จำแนกจัดกลุ่มประเด็นปัญหาและจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา โดยประชุมคณะครู ผู้แทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมกันจัดกลุ่มปัญหาด้านการเสื่อมของศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนในรอบ 3 ปีย้อนหลัง และร่วมกันจัดลำดับความสำคัญเพื่อจัดการปัญหาเร่งด่วนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในชุมชน

ขั้นที่ 3 REGULATE MORAL IDENTITY การกำหนดเป้าหมายการแก้ปัญหาและ

การพัฒนาส่งเสริม โดยการร่วมกันกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนซึ่งพิจารณาจากประเด็นปัญหาในอดีต สภาพบริบทสิ่งแวดล้อม และวิธีการดำเนินงานของโรงเรียนในปัจจุบัน และเป้าหมายความคาดหวังของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในอนาคตของครู ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน ได้คุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 3 ประการคือ **ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจจิตอาสา** คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันกำหนดกิจกรรมปฎิทินปฏิบัติงานเป็นกิจกรรม 3 ระดับคือ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน และระดับชุมชน ประมวลข้อมูลเป็นรูปแบบเพื่อสรุปผล

ขั้นที่ 4 EFFECTIVE NETWORK สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามคุณธรรมอัตลักษณ์ที่โรงเรียนกำหนด โดยแบ่งเป็นเครือข่ายด้านวิชาการ เครือข่ายด้านความช่วยเหลือทรัพยากร เครือข่ายด้านการอบรมให้ความรู้ และ เครือข่ายด้านการทำกิจกรรมส่งเสริมความดี พร้อมทั้งจัดโอกาสให้คณะครูศึกษาดูงานเพื่อ เที่ยบเคียงและประยุกต์ใช้แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจากหน่วยงาน ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมาปรับรูปแบบนวัตกรรมของโรงเรียน

ขั้นที่ 5 CONTROLLING AND MONITORING ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม

จริยธรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนตามแนวทางที่รูปแบบกำหนด โดยใช้กิจกรรมที่กำหนดทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ กิจกรรมระดับห้องเรียน กิจกรรมระดับโรงเรียน และกิจกรรมระดับชุมชน จัดการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม รวบรวมจุดเด่น และ ข้อควรพัฒนา จัดกิจกรรม After Action Review เพื่อนำผลการดำเนินการทุกกิจกรรม ทุกโครงการมาพัฒนารูปแบบให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป โดยใช้ กระบวนการวิจัยคุณภาพและกระบวนการวิจัยพัฒนา (Research and Development)

ขั้นที่ 6 THOROUGHLY REPORT รวบรวมภาพความสำเร็จ ผลรางวัลการได้รับ

การยกย่องเชิดชูเกียรติของนักเรียน ครู และสถานศึกษา ในด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ผลการสร้างเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสรุปขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบเป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่นต่อไป

สู่วิถีการปฏิบัติ เมื่อได้นวัตกรรมที่เหมาะสมแล้ว โรงเรียนดำเนินการขับเคลื่อน เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามขั้นตอน ดังนี้

จากการดำเนินการขับเคลื่อนรูปแบบ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนมาเป็นระยะเวลา 6 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2563 โดยมีการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง โดยตลอดพบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดบุญญราศศรี “ตำหุราชูราษฎร์อุปถัมภ์” เติบโตจากการบ่มเพาะต้นกล้าคนดีรุ่นแล้วรุ่นเล่า ช่วยกันหล่อหลอมสร้างวิถีคุณธรรมให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และมีผลเป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชนและสังคมมากมายเป็นที่น่ายินดีแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้องและเป็นอนาคตที่งดงามของประเทศต่อไป

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน ต้องอาศัยความอดทน มุ่งมั่น เพื่อสร้างพลังเชิงบวกให้กับนักเรียนต้องใช้กลยุทธ์ที่สร้างความยั่งยืนต่อเนื่องต้องมีความร่วมมือแบบใจประสานใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผลสำเร็จให้เกิดขึ้นทั้งระบบตั้งแต่ตัวนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครอบครัว ชุมชนและสังคม และยังส่งผลต่ออนาคตของประเทศชาติทำให้เกิดเป็น **วัฒนธรรมองค์กรที่ยั่งยืน แบบหยั่งรากฝังลึก สร้างสำนึกที่มั่นคง** โดยมีปัจจัยความสำเร็จแบ่งเป็นระยะได้ ดังนี้

ระยะเตรียมความพร้อม

1. ความตระหนักในหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เพราะการพัฒนาคนเป็นงานที่ต้องอาศัยความอดทนและระยะเวลานาน
2. การกำหนดกลยุทธ์เป้าหมายคุณธรรมอัตลักษณ์ที่ชัดเจนสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนเป็นเป้าหมายที่สามารถทำได้จริง เพื่อนำพาทุกคนทำงานไปยังทิศทางเดียวกัน

ระยะเพาะต้นกล้า

1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพที่มีข้อมูลนักเรียนที่ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน
2. ระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งของโรงเรียนที่ทำการพัฒนาโรงเรียนแบบองค์รวม

ระยะปลูกบำรุงรักษา

1. การประสานใจด้วยความรักเอาใจใส่ของคณะครูต่อนักเรียน ความร่วมมือของผู้ปกครอง และความเข้มแข็งของพันธมิตรเครือข่ายผู้ปกครองและผู้บริหาร
2. ประสิทธิภาพของระบบนิเทศ กำกับติดตาม เพื่อรวบรวมปัญหาและกำหนดแนวทางพัฒนา

ระยะชั้นชมพลผลิต

1. การใช้วินัยเชิงบวกเพื่อรักษาผลการพัฒนาให้ยั่งยืน ยกย่องเชิดชูเกียรติมอบรางวัล สร้างต้นแบบเยาวชนคนดีของโรงเรียน สร้างจิตสำนึกรักและเห็นคุณค่าของตนเองและโรงเรียนที่บ่มเพาะอบรม

2. ระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมรับรู้และร่วมชื่นชม และกระบวนการ PLC เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนางาน ทั้งในโรงเรียนและระหว่างหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

- แก่นจันทร์ บุผาชื่น. (2554). *การศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2551). *ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมปอง ใจดีเฉย และคนอื่นๆ. (2560). *การสังเคราะห์องค์ความรู้กระบวนการสร้างโรงเรียนต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แนวทางการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Kohlberg, L. (1976). *Moral Stages and Moralization: The Cognitive-Development Approach*. In T. Lickona (Ed.), *Moral Development and Behavior*. New York: Holt, Rinehart, & Winston.

การบริหารจัดการ สถานศึกษาขนาดเล็ก

ในช่วงสถานการณ์ การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ลลิตตา เอมบุญลือ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนม่วง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

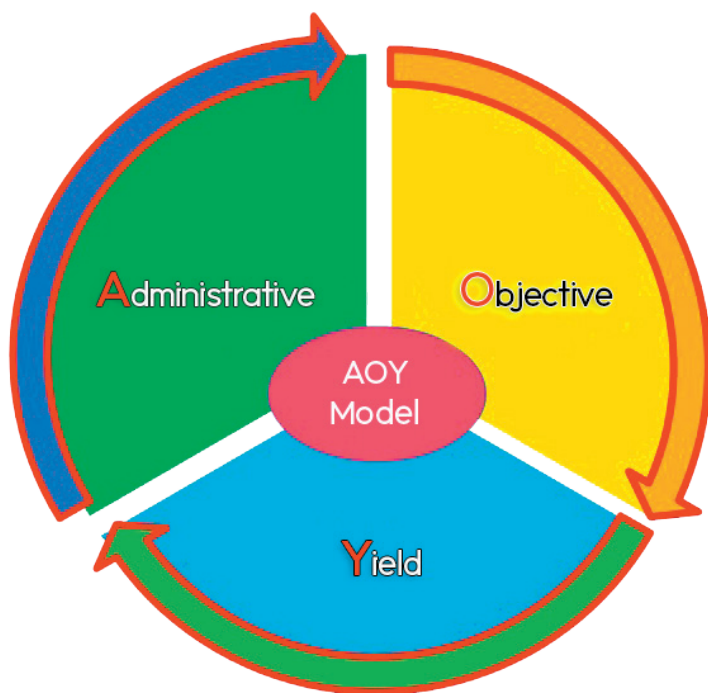
ทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาดำเนินงานภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทิศทางการพัฒนาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่อุบัติขึ้นอย่างรวดเร็วและกำลังระบาดหนักในขณะนี้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก สถานศึกษามีหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดเปลี่ยนวิธีสอน ภายใต้สถานศึกษาต้องปลอดภัย มีมาตรการความปลอดภัยห่างไกลการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งยังมีการติดเชื้อเกิดขึ้นในสถานศึกษาทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามปกติในขณะเดียวกัน ครูซึ่งมีหน้าที่หลักที่ต้องบริการด้านการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในยุคไร้พรมแดน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับครูและผู้เรียนให้ได้เรียนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตร ได้ปรับการสอน เป็น 5 รูปแบบ คือ 1) On-Site เรียนที่โรงเรียนปกติ 2) On-Air สอนผ่านระบบโทรทัศน์/DLTV 3) On-Demand สอนผ่านอิเล็กทรอนิกส์ 4) Online สอนแบบถ่ายทอดสด/ถาม-ตอบได้/สอนผ่าน Google Meet, Line Meeting, Zoom และ 5) On-Hand นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านผ่านเอกสาร ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด ที่ครูเตรียมให้

กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาพลิกโฉมใหม่สู่ความเป็นเลิศ ด้วยกระบวนการทัศน์พัฒนาดิจิทัลต้นแบบ Digital Education Transformation ด้วยกลยุทธ์ AOY Model ในโลกปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้อง

ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีทักษะ Digital Transformation จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนควรโค้ชให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ สร้างคุณภาพผู้เรียนในรูปแบบวิธีบริหารจัดการรอบทิศ และเปลี่ยนแปลงให้ถึงเป้าหมาย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 5G การให้บริการ 5G เกิดเทคโนโลยีที่ชาญฉลาด (Cognitive Technology) และ Digital literacy ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเข้าใจและเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล 2) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) ส่งผลพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยแท้จริง

นวัตกรรมดิจิทัลสกุลแพลตฟอร์มเปลี่ยนผ่านคุณภาพการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล (Digital Education Transformation) เป็นการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง ลดวิธีการลดขั้นตอน ลดเวลา ลดต้นทุนในการดำเนินการ ลดภาระครู สามารถยกระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างบูรณาการ สร้างครูสมรรถนะสูง พลิกโฉมการเรียนการสอน พัฒนาทักษะแห่งอนาคตให้ผู้เรียนเต็มศักยภาพ และการดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง มิติใหม่แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Live-Long Learning) ด้วยห้องสมุดดิจิทัล จากการหลอมรวมเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบงาน และแอปพลิเคชันบนมือถือแบบ Mobile School “ย่อโรงเรียนไว้ในมือ” สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนได้ทันที

แผนภาพ การพัฒนาโรงเรียนต้นแบบ Digital Education Transformation ด้วยกลยุทธ์ AOY Model

การพัฒนาสถานศึกษาพลิกโฉมใหม่สู่ความเป็นเลิศ ด้วยกลยุทธ์ AOY Model

Achievement : การวัดความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้

วิธีปฏิบัติ

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้หรือแนวคิดใหม่ ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม และความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อวางแผนพัฒนาด้วย SWOT Analysis
2. จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ KPI ในการพัฒนา กำหนดทิศทางการบริหารจัดการ วางแผนการใช้งบประมาณ โครงการกิจกรรมจัดทำแผนพัฒนาและคู่มือพัฒนาคุณภาพ Digital Education Transformation กำหนดช่วงระยะเวลาพัฒนาและขับเคลื่อนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
3. พัฒนานวัตกรรมด้าน “ครู” ซึ่งเป็นบุคลากรหลักต้องมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล ด้วยการพัฒนาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจรอบด้าน สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลถ่ายทอดพัฒนาผู้เรียน เสมือนเป็นโค้ชจัดการเรียนรู้บูรณาการผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลได้
4. ปรับหลักสูตรเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ มีทักษะจำเป็นตามทักษะศตวรรษที่ 21
5. จัดทำนวัตกรรมหรือหาสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมสอนเสริมและอบรมหลักสูตรระยะสั้น ให้ผู้เรียนได้เพิ่มขีดความสามารถด้าน Digital และด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ได้

Objective : USSสู่เป้าหมายขององค์กร

วิธีปฏิบัติ

1. ส่งเสริมความเข้าใจในการเรียนรู้สร้างโอกาสทางการศึกษาให้เข้าถึง Digital เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะจำเป็นตามทักษะศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะภาษาไทย ทักษะภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพัฒนาทางการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน (1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม (3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ (4) เป็นพลเมืองที่ดี เป็นการพัฒนาเต็มศักยภาพ

2. ครูมีหน้าที่พัฒนาผู้เรียน เสริมสร้างทักษะ Digital Transformation ของผู้เรียน เพื่อให้รองรับการประกอบอาชีพในอนาคตได้

3. ส่งเสริมครูให้ทำงานร่วมกันเป็นทีมและมีความเข้มแข็งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัลที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน Teacher Digital Teams

4. ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรงบประมาณ ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการ สรรหาและจัดหาอุปกรณ์ให้มีความพร้อม และกำกับติดตาม นิเทศ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

5. ส่งเสริมการบริการให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวก One Stop Service การบริการ เว็บไซต์ของโรงเรียนจุดเดียวจบครบวงจรผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดการสัมผัสใกล้ชิด ที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019

6. การบริการชุมชน ด้าน Digital และ Internet สู่ชุมชน การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ห้องสมุดออนไลน์ ให้ทุกคน ทุกกลุ่มช่วงวัยได้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

Yield : มีผลงานเชิงประจักษ์และปฏิบัติงานโดยเน้นผลสัมฤทธิ์

การส่งเสริมการพัฒนาการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีความโดดเด่น มีผลงานเชิงประจักษ์ มีวิธีปฏิบัติดังนี้

ด้านบริหารจัดการ

1. บริหารจัดการระดมเครือข่ายร่วมพัฒนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และการทำงานแบบมีส่วนร่วม

2. ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ สร้างเจตคติที่ดีในการพัฒนา ด้าน Digital

3. ส่งเสริมให้ครูประกวดผลงาน รางวัลสถานศึกษา และกำหนดขอบข่ายเป้าหมาย ในการพัฒนาสร้าง “นวัตกรรม Best Practice” และขยายผลงานสู่สังคมเชิงประจักษ์

ด้านครู

1. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นคนเก่ง มีความรู้ด้าน Digital Education Transformation และสามารถถ่ายทอดผู้เรียน เป็นโค้ชบูรณาการเรียนรู้ได้ครบทุกคน
2. วิจัยเพื่อพัฒนา กำหนดปัญหาในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาต่อยอดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจได้
3. พัฒนาวิชาชีพ การส่งผลงานประกวดเพื่อพัฒนาตนเองนำไปสู่การจัดทำ วPA : Performance Agreement (PA) ของครู การกำหนดทิศทางการพัฒนาต่อยอดการจัดการศึกษาในการเลื่อนวิทยฐานะ การคงสภาพวิทยฐานะได้
4. เผยแพร่ผลงาน ผ่านเว็บไซต์ และกลุ่มไลน์ เพื่อบริหารจัดการ

ด้านผู้เรียน

1. ผู้เรียนปฐมวัย เป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทุกด้านพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และเรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้กระตุ้นพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัย คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม ครอบคลุมทุกกิจกรรม
2. ผู้เรียนในการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้สามารถด้านการอ่าน การเขียน ภาษาอังกฤษ สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้ บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลตามทักษะศตวรรษที่ 21 และสามารถแข่งขันสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพทางวิชาการได้

ด้านเครือข่ายสนับสนุนการศึกษา (คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน) และชุมชน

1. ให้ความเห็นชอบและสนับสนุนการจัดการศึกษา
2. สนับสนุนระดมทรัพยากรในการบริหารจัดการงานสถานศึกษา
3. โรงเรียนเครือข่ายขนาดเล็กแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันพัฒนา

การพลิกโฉมสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้วยกลยุทธ์ AOY Model

ด้านระบบบริหารจัดการ บริหารจัดการด้วย Digital Transformation Platform โดยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การโค้ชให้ครูและผู้เรียนมีทักษะในการบูรณาการเทคโนโลยี ดิจิทัล มิติใหม่แห่งการเรียนรู้

ด้านครู พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ครูผู้สอนเป็นโค้ช Digital Education Transformation โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ ในการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ การสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรม ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย ครูต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเชี่ยวชาญทุกคน

ด้านผู้เรียน การโค้ชผู้เรียนทุกคนเพื่อเสริมสร้างทักษะ 5G เกิดเทคโนโลยีที่ชาญฉลาด (Cognitive Technology) และ Digital Transformation เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างหลากหลายและบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลมาสู่การเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ

ด้านสถานศึกษา จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา มีความพร้อมให้บริการห้องสมุดดิจิทัลบนโลกออนไลน์

ด้านชุมชน ชุมชน ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจ ศรัทธาและให้ความร่วมมือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างหลากหลาย ระดมทรัพยากรในการพัฒนาและสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มใจและต่อเนื่อง

ปัจจัยความสำเร็จ ด้วยกลยุทธ์ AOY Model

ปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดภาพการพลิกโฉมสถานศึกษาด้านแบบสู่ความเป็นเลิศ ด้วย “Digital Education Transformation” เสริมสร้างผู้เรียนให้บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่ตอบสนองจุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ในเรื่อง สถานศึกษาปลอดภัยพร้อมโอกาสทางการเรียนรู้ Every School has a Safe Environment and Creates Opportunities มีรายละเอียด ดังนี้

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมครอบคลุมทุกมิติ โดยมีการจัดการเชิงคุณภาพ เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาควิเคราะห์ร่วมพัฒนา สนับสนุนทรัพยากร ระดมทรัพยากรด้านการจัดการศึกษา ร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการเข้าถึงระบบดิจิทัลโดยแท้จริง

2. ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ขับเคลื่อนนโยบายที่เน้นการเรียนรู้เป็นหลัก โดยใช้ระบบคุณภาพในการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจ ในการพัฒนาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเป็นต้นแบบแห่งนวัตกรรม

4. ผู้เรียนได้ความรู้จากการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 “นักเรียนเรียนรู้ที่บ้านผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือในรูปแบบ Mobile School” ผู้เรียนได้เรียนรู้ครอบคลุมทุกวิชา การติดต่อสื่อสารผ่านกลุ่มเครือข่าย ทำให้ครูผู้สอนสามารถนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผลได้ทั่วถึงอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมที่จัดขึ้นในหลักสูตรสถานศึกษา
โดยได้ปรับให้สอดคล้องกับช่วงสถานการณ์ COVID-19

แนวทางการจัดการเรียนรู้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

กมลรัตน์ จิมพาลี

โรงเรียนถนนหักพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

จากการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนครูในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกสำหรับการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ณ สาธารณรัฐเกาหลี ในปี พ.ศ. 2562 เป็นเวลา 3 เดือน ภายใต้การดำเนินงานของ Asia-Pacific Centre of Education for International Understanding (APCEIU) ซึ่งมีการกิจหลักเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับครู องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ได้ประกาศเป้าหมายของการศึกษาความเป็นพลโลกเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2012 ด้วยวิสัยทัศน์ที่ว่า “การศึกษาควรเป็นมากกว่าการปูทางสู่อาชีพ แต่ต้องเป็นพลังที่สร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสร้างโลกที่ดีขึ้น” นโยบายของการศึกษาจึงต้องสนับสนุนเรื่อง สันติภาพ ความเคารพในมนุษยชน และการดูแลสิ่งแวดล้อม ในปี ค.ศ. 2015 เป้าหมายการศึกษาจะมุ่งเน้นที่การเข้าถึง สร้างความเท่าเทียม มีคุณภาพ และการพัฒนาที่ยั่งยืน สิทธิเพศสภาพ สิทธิมนุษยชน สันติภาพ ความเป็นพลโลก เพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้มากขึ้น นอกจากนั้น ยังรวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทั้ง 17 ข้อ การศึกษาเพื่อความเป็นพลโลก สอดคล้องกับเป้าหมายในข้อที่ 4 คือ ความเท่าเทียมของคุณภาพการศึกษา นักเรียนทุกคนจะได้รับความรู้ ทักษะ ความเข้าใจในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมทางเพศสภาพ สร้างวัฒนธรรมสันติภาพ ไม่ใช่ความรุนแรงในการแก้ปัญหา การเป็นพลโลกมีความเคารพในพหุวัฒนธรรม รวมถึงสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษาเพื่อความเป็นพลโลก ยังมุ่งพัฒนาด้านครู คือ การเพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ การร่วมมือกันในระดับนานาชาติเพื่อพัฒนาและอบรมครูในประเทศที่กำลังพัฒนา ให้สามารถจัดการศึกษาตามเป้าหมายด้านการศึกษาของ UNESCO เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านความเป็นพลโลก มีหลักการสำคัญ 3 ด้าน เพื่อพัฒนานักเรียนในแต่ละด้านต่อไปนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) ครูและนักเรียนต้องมีความรู้และความเข้าใจในประเด็น SDGs ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก เห็นความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกัน แม้จะมีความแตกต่างในแต่ละประเทศ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดวิเคราะห์

ด้านจิตสังคม (Socio-Emotional) นักเรียนต้องได้รับประสบการณ์เรื่องสิทธิพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ การเรียนรู้ค่านิยมที่หลากหลาย และฝึกปฏิบัติความรับผิดชอบบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน พัฒนาความเข้าใจเข้าใจต่อผู้อื่น เห็นความสำคัญของความเป็นหนึ่งเดียว และให้ความเคารพในความแตกต่างของความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ด้านพฤติกรรม (Behavioral) ใช้สถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีคุณภาพ และรับผิดชอบต่อท้องถิ่น ประเทศและโลก มีส่วนร่วมในการสร้างสันติภาพและพัฒนาความยั่งยืนของโลก เรียนรู้อย่างมีความหมายเพื่อให้เกิดแรงจูงใจไปสู่ความตั้งใจในการลงมือปฏิบัติตนในฐานะพลโลก (UNESCO, 2015)

เมื่อผู้เขียนได้สอนร่วมกับครูประจำชั้นของโรงเรียนในสาธารณรัฐเกาหลี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีข้อตกลงในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเบื้องต้น ดังนี้

1. ในแต่ละสัปดาห์ จะมี Theme หรือหัวข้อที่จะสอนนักเรียน เช่น สัปดาห์แห่งการขอบคุณ สัปดาห์แห่งความปลอดภัย สัปดาห์แห่งนิทาน สัปดาห์แห่งเทศกาล สัปดาห์แห่งวัฒนธรรม ฯลฯ

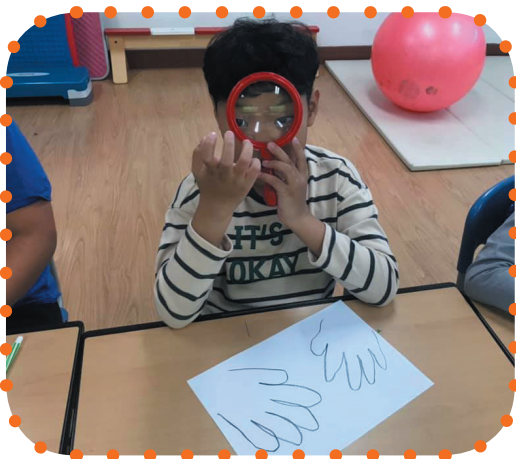
2. ทุกกิจกรรม นักเรียนต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกาย จะให้เด็กฟังหรือดูอย่างเดียวไม่ได้ เด็กต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต้องได้ หยิบ จับ สัมผัส และลงมือทำ

3. มีการสอดแทรกวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมหรือคณิตศาสตร์ในกิจกรรม

4. บูรณาการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเคลื่อนไหวร่างกาย

ทักษะวิทยาศาสตร์

ตัวอย่าง Theme เรื่องความปลอดภัย ผู้เขียนและครูประจำชั้นได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์ของกิจกรรมความปลอดภัยจากเชื้อโรค ดังตาราง

เป้าหมาย	จุดประสงค์การเรียนรู้
ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. อธิบายข้อจำกัดเกี่ยวกับบอว์ยะรับสัมผัสของมนุษย์ 2. อธิบายความสำคัญของการพัฒนาเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการศึกษาหาความรู้ 3. วิเคราะห์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคที่อยู่รอบตัว 4. สาธิตวิธีการล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอเพื่อกำจัดเชื้อโรค และตัดวงจรการแพร่ระบาดของเชื้อโรค
ด้านจิตสังคม	1. ตระหนักถึงการป้องกันตัวเองและสังคมจากโรคร้ายต่าง ๆ 2. มีส่วนร่วมในการสื่อสารการป้องกันเชื้อโรคทั้งที่โรงเรียนและบ้าน
ด้านพฤติกรรม	ล้างมือตามกระบวนการเพื่อป้องกันเชื้อโรคหลังจากการเล่นและ การทำกิจกรรมต่าง ๆ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสร้างความสนใจ : บนมือมีอะไร

1. ครูเริ่มต้นด้วยคำถามว่า มือแต่ละข้างมีข้างละกี่นิ้ว แต่ละนิ้วเรียกว่าอะไร (เปิดเพลงเกี่ยวกับนิ้ว Fingers Family) คำถามต่อมาคือ นิ้วมือมีประโยชน์อย่างไรบ้าง (แนวคำตอบ เขียนหนังสือ ถือของ ประบมือ ฯลฯ) ลักษณะของนิ้วมือเราแตกต่างจากนิ้วมือของสัตว์ชนิดอื่นอย่างไร (แนวคำตอบ นิ้วมือมนุษย์แยกออกจากกัน มีความยาวที่เหมาะสมในการหยิบ จับ อุปกรณ์) ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า ในบางประเทศใช้การจับมือเป็นการทักทายและฝ่ามือของเรา มีลายนิ้วมือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องโชคชะตาอีกด้วย

2. ครูให้นักเรียนสังเกตลายนิ้วมือที่หัวแม่มือ ซึ่งจะมีขนาดเล็กมาก ทำอย่างไรจึงจะสามารถมองเห็นลายนิ้วมือให้ชัดขึ้น นั่นก็คือการใช้แว่นขยายนั่นเอง

3. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า แว่นขยายคือเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่ช่วยขยายขอบเขตการมองเห็น เนื่องจากตาของเรามีข้อจำกัดในการสังเกตสิ่งของหรือสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก

4. ให้นักเรียนได้ลองใช้แว่นขยาย จากนั้นทำลายพิมพ์หัวนิ้วมือ ด้วยการฝนดินสอลงบนกระดาษ (แทนหมึก) แล้วกดนิ้วมือลงไป ก่อนจะประทับลงบนกระดาษ เพื่อศึกษาลายนิ้วมือ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมว่า ลายนิ้วมือของเราทุกคนมีเอกลักษณ์เฉพาะ จึงสามารถพิสูจน์เอกลักษณ์ของบุคคลได้

การลองใช้แว่นขยาย

จากนั้น ตั้งคำถามว่า มีอะไรอีกบ้างที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา แต่เรามองไม่เห็น (เด็ก ๆ อาจจะตอบว่า อากาศ ฝุ่น เราจะต้องพยายามขวนคุ้ยเพื่อไปสู่อากาศที่นั่น คือ เชื้อโรค เช่น อะไรที่ทำให้เราไม่สบาย เป็นไข้แต่เรามองไม่เห็น) เพื่อสร้างข้อสรุปร่วมกันว่า ตาของเรามีข้อจำกัด แว่นขยายเป็นเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่ช่วยขยายขอบเขตการมองเห็น ยังมีสิ่งที่เรามองไม่เห็นและเป็นโทษกับเรา เพราะการที่เรามองไม่เห็น อาจทำให้เราไม่ระมัดระวัง เราจึงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งต่อเชื้อโรคหากไม่รักษาความสะอาดเพียงพอ ทั้งคำถามให้นักเรียนคิดก่อนเข้าสู่กิจกรรมต่อไปว่า **“ทำอย่างไร เราจึงจะปลอดภัยจากเชื้อโรค”**

ขั้นสำรวจค้นคว้า : การละเล่นของไทย

ครูนำเสนอกิจกรรมการละเล่นของไทย เช่น เกมไข่ตั้งโต๊ะและการโยนลูกสะบ้า (ใช้ขวดน้ำทำเหมือนโบว์ลิ่งและใช้ลูกบอล) เกมไข่ตั้งโต๊ะ นักเรียนและครูวางมือต่อ ๆ กัน ใครอยู่ล่างสุดก็ค่อย ๆ แบมือเมื่อเพลงจบแล้วจะตีมือต่อ ๆ กัน (มือของครูมีกากเพชร (Glitter) เป็นจุดเริ่มต้น) การโยนลูกสะบ้า (มีกากเพชรที่ลูกบอล) เมื่อเล่นเสร็จแล้ว ให้ทุกคนสังเกตที่มีของของตนเอง (เหตุผลที่เลือกกิจกรรมการละเล่นของไทย เนื่องจากวันที่ 9 ตุลาคม เป็นวันภาษาเกาหลี เด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาเกาหลี จึงได้นำเสนอวันภาษาไทยซึ่งตรงกับวันที่ 29 ตุลาคมของทุกปี ซึ่งในวันภาษาไทยเราจะมีการใส่ชุดไทย การละเล่นของไทยและกิจกรรมด้านภาษาไทย)

세계가 하나 되는 우리들

용인강남학교 국제 이해 교육 주간

การแต่งกายชุดไทยและการเล่นเกมของไทย

ชั้นอธิบาย : ทำอย่างไรให้กากเพชรออกจากมือเรา

1. ครูและนักเรียนอธิบายเส้นทางการแพร่กระจายที่เริ่มจากแค่มือของครู 1 คนและลูกบอล 1 ลูก เมื่อเราเล่นด้วยกัน กากเพชรก็แพร่กระจายไปยังทุกคน เปรียบเสมือนการแพร่กระจายของเชื้อโรค

2. ให้เด็ก ๆ สังเกตกากเพชรบนมือ ช่วยกันคิดว่าทำอย่างไร กากเพชรจะหลุดออกจากมือ

3. ให้นักเรียนลองใช้กระดาษชำระเช็ดออก ลองใช้น้ำสะอาดล้างและลองใช้สบู่ มีความแตกต่างกันอย่างไร (คนที่ 1 ไม่ทำอะไร คนที่ 2 ใช้กระดาษชำระเช็ด คนที่ 3 ล้างมือด้วยน้ำเปล่า คนที่ 4 ล้างมือด้วยสบู่ นำมาเปรียบเทียบกัน)

4. ครูนำเสนอคลิปวีดิทัศน์การล้างมือให้ถูกขั้นตอน ครูสาธิตการล้างมือ จากนั้นให้นักเรียนได้ลองการล้างมือตามขั้นตอน

5. ร่วมกันพูดคุยถึงวิธีการหยุดวงจรของเชื้อโรค

6. ร่วมกันสร้างโปสเตอร์อธิบายวิธีการล้างมือให้ถูกวิธี

ขยายความรู้ : ทำอย่างไรเมื่อเราไม่สบาย

1. สอบถามนักเรียนว่า รู้ตัวได้อย่างไร ว่ามีอาการไม่สบาย (แนวคำตอบ ไอ ตัวร้อน เจ็บคอ ปวดหัว เป็นต้น)

2. นักเรียนจะทำอย่างไรเมื่อรู้ตัวว่าไม่สบาย เช่น บอกผู้ปกครอง กินยา พักผ่อนให้เพียงพอ เมื่อไอ/จามต้องปิดปาก ไม่ไอ/จามใส่ผู้อื่น และการหยุดโรงเรียนเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค ต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในการมีสุขภาพที่ดี

ขั้นวัดและประเมินผล : เราจะมียุทธวิธีวัดและประเมินผลอย่างไร

ครูและนักเรียนประเมินกิจกรรมที่ทำในห้องเรียนด้วยวิธีการถามและตอบคำถามในรูปแบบชุดคำถาม เช่น เราไม่สบายด้วยสาเหตุใดได้บ้าง เรามองไม่เห็นเชื้อโรคแต่เราจะมียุทธวิธีป้องกันเชื้อโรคได้อย่างไร การดูแลตัวเองให้มีสุขภาพดีส่งผลดีต่อครอบครัว โรงเรียน และสังคมอย่างไร จากนั้นครูติดตามการล้างมือของนักเรียนว่าปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอหรือไม่ โดยสังเกตพฤติกรรมที่โรงเรียนและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ นำข้อมูลมาอภิปรายร่วมกัน ครูจะมีคำถามเพื่อให้นักเรียนที่ปฏิบัติได้ดี แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน และนักเรียนที่ทำไม่ได้จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่พบเจอกับปัญหาและอุปสรรค จากนั้นช่วยกันเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้สามารถปฏิบัติตนได้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สามารถบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับรายวิชาวิทยาศาสตร์ (เชื้อโรค) ภาษาไทย (การสื่อสาร วัฒนธรรมการเล่นของไทย) สุขศึกษา (การดูแลสุขภาพ) ดนตรี (การร้องเพลง การเล่นพื้นบ้าน) และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้ (การรับผิดชอบตนเองและสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคม) ไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูแต่อย่างใด แต่เป็นการเปิดมุมมองให้ครูออกแบบสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ทั้งในระดับบุคคล สังคมและโลก กระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถามถึงการกระทำและพฤติกรรมของตนเองและผู้คนในสังคม ว่าสิ่งที่เราทำสร้างความยั่งยืนหรือไม่ โดยการใช้การตั้งคำถามง่าย ๆ เช่น คนรุ่นต่อไปจะมีพื้นที่เกษตรในการปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารอย่างปลอดภัยได้อีกไหม คนรุ่นต่อไปจะมีอากาศที่สะอาดหายใจได้อีกไหม คนรุ่นใหม่จะมีโลกที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตได้อีกไหม คนรุ่นใหม่จะมีโอกาสที่จะได้ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ บนโลกใบนี้ไม่ต่างจากรุ่นเราหรือไม่ เราจะทำอย่างไรเพื่อส่งต่อสิ่งแวดลอมที่ดี คุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนรุ่นต่อไปได้ ดังนั้น การเรียนรู้เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงมีความสำคัญกับทุกคน เพราะเป็นการพัฒนาเพื่อให้ทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ด้วยสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง นี่คือนโยบายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ป้องกันภัย... ทำให้เราเห็นการระบาดของไวรัส

การจัดการเรียนรู้ Project Based Learning และ Service Based Learning

เพื่อส่งเสริมความเป็นพลโลก

เอกสารอ้างอิง

- Aaron Bennavot. (2020). *Feasibility Study on Monitoring Global Citizenship Competences in The Asia-Pacific Region (Phase I)*. <https://www.gcedclearinghouse.org/sites/default/files/resources/210059eng.pdf>
- APCEIU. (2015). *Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232993/PDF/232993eng.pdf.multi>
- UNESCO. (2015). *Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives*. Paris: UNESCO.

การนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนบ้านวังจาน

รณกฤต อังน้อย

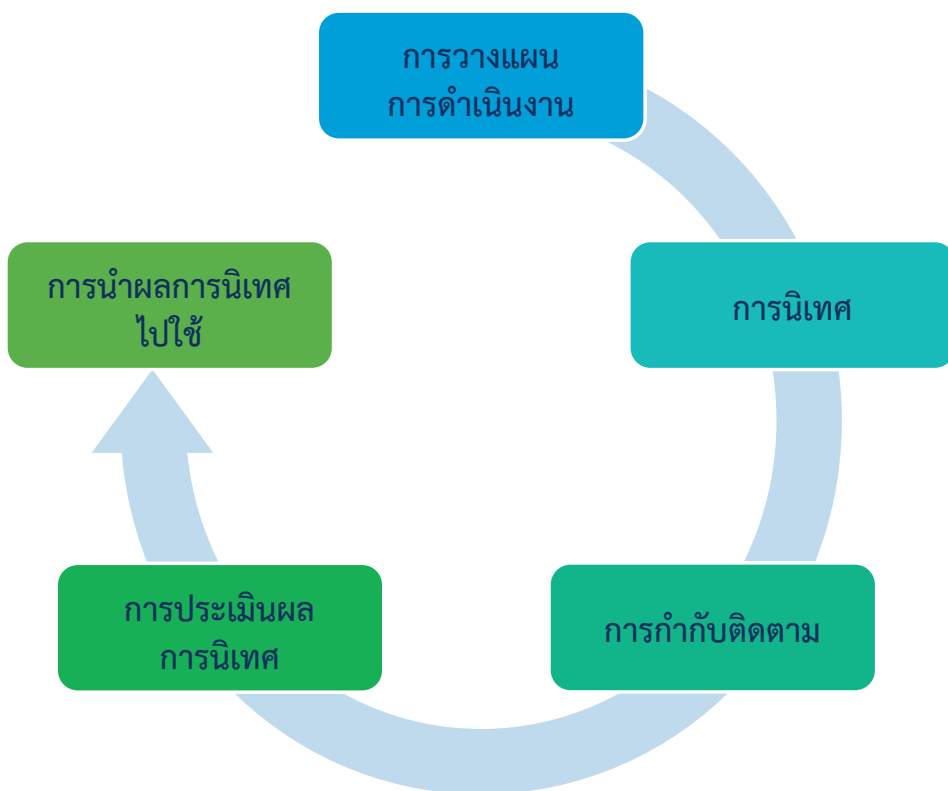
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเดียง*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

โรงเรียนบ้านวังจาน มีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านวังจานใช้กระบวนการนิเทศชั้นเรียน แบบเยี่ยมชั้นเรียน และใช้สมุดบันทึกการนิเทศเป็นสารสนเทศในการนิเทศชั้นเรียน จากการดำเนินงานพบว่า การนิเทศชั้นเรียนเป็นการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพียงมิติเดียว ยังขาดการนิเทศเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในมิติอื่น ๆ เช่น การเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดการสารสนเทศ งานวิชาการชั้นเรียน การนิเทศการแก้ปัญหาผู้เรียนรายบุคคล เป็นต้น

ในการนี้โรงเรียนบ้านวังจาน จึงได้กำหนดแนวทางการนิเทศภายในตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป ด้วยการบูรณาการการนิเทศชั้นเรียนร่วมกับการใช้เทคนิคการนิเทศโดยใช้ “ตะกร้าวิชาการ” เพื่อให้ดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมบริบทการเรียนรู้ของผู้เรียน และบริบทงานวิชาการของครู ซึ่งแนวทางการนิเทศภายในนี้ มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อพัฒนาคน 2) เพื่อพัฒนางาน 3) เพื่อสร้างสัมพันธภาพการเป็นกัลยาณมิตรทางวิชาการ (กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน และ อภิสรร์ ภาชนะวรรณ, 2551) ทั้งนี้ กระบวนการนิเทศชั้นเรียน จะเป็นการสังเกตการสอน ให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนด้านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน พร้อมทั้งบันทึกรายงานการนิเทศผ่านระบบ School & Area Supervision Report Online (SASR Online) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 และกระบวนการนิเทศโดยใช้เทคนิคตะกร้าวิชาการ เป็นการส่งเอกสารชั้นเรียน เพื่อนิเทศการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการส่งเสริมทักษะทางวิชาการของนักเรียน

*อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังจาน

แผนภาพ กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านวังจาน

กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านวังจาน

กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การนิเทศชั้นเรียน โดยมุ่งเน้นการให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนรู้ และการแก้ปัญหา นักเรียนในด้านการเรียนรู้ และการนิเทศตะกร้าวิชาการ มุ่งเน้นการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดเตรียมเอกสารงานวิชาการชั้นเรียน อาทิ เอกสารพัฒนาเด็กปฐมวัย แผนการจัดการเรียนรู้ หรือเอกสารพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน

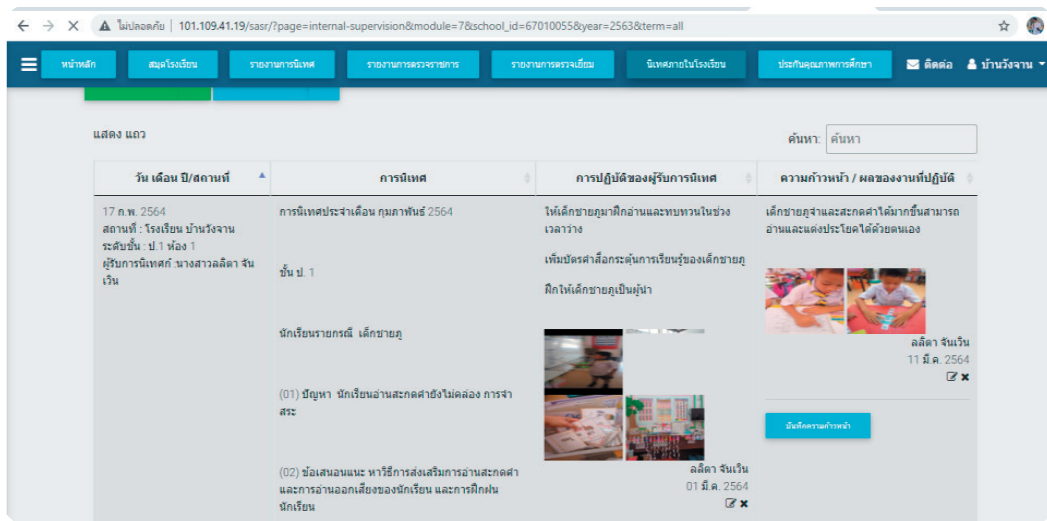
การกำหนดบทบาทของผู้นิเทศ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ ทำหน้าที่ผู้นิเทศ และครูแต่ละระดับชั้น คือ ผู้รับการนิเทศ มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศ และจัดเตรียมเครื่องมือการนิเทศ โดยเครื่องมือการนิเทศแบ่งเป็น 2 ลักษณะ

คือ การนิเทศชั้นเรียน ใช้เครื่องมือแบบบันทึกในระบบ SASR Online โดยระบบ SASR Online เป็นระบบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศการบริหารงานของโรงเรียนทั้งระบบ รวมทั้งจัดเก็บข้อมูล การนิเทศภายในของโรงเรียนผ่านระบบออนไลน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 1 (<http://101.109.41.19/sasr/>) และการนิเทศตะกร้าวิชาการ ใช้เครื่องมือ แบบตรวจสอบรายการ การส่งเอกสารวิชาการชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานการนิเทศ ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศชั้นเรียนอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งบันทึกผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ในระบบ SASR Online โดยมีประเด็นการนิเทศคือ การเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลในแต่ละระดับชั้น จากนั้น ผู้รับการนิเทศรายงานผลการนิเทศ การนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ ผลการจัดการเรียนรู้ โดยมีตัวอย่างการนิเทศ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 3 การกำกับติดตาม ผู้นิเทศกำกับติดตามการแก้ปัญหานักเรียนโดยติดตามจากการรายงานการนิเทศในระบบ SASR Online และติดตามการนำผลการนิเทศไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ จากการเข้านิเทศตามสภาพจริงในชั้นเรียนครั้งต่อไป และประเด็นการนิเทศตะกั่ววิชาการเพื่อเตรียมการสอน ผู้นิเทศกำกับการส่งตะกั่ววิชาการด้วยแบบบันทึกการส่งตะกั่ววิชาการ

เครื่องมือกำกับติดตามการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศการสังเกตชั้นเรียนและการรายงานผลการนิเทศในระบบ SASR Online พบว่า หลังจากมีการนิเทศชั้นเรียนแบบสังเกตชั้นเรียนและใช้เครื่องมือรายงานผลการนิเทศในระบบออนไลน์นั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการเรียนรู้ของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากผู้นิเทศจะกำหนดเป้าหมายการนิเทศโดยเน้นการสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียน มากกว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ในภาพรวม (เพราะรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูจะถูกนิเทศจากการใช้เครื่องมือตะกั่ววิชาการมาก่อนแล้ว) จากนั้นผู้นิเทศดำเนินการให้ข้อเสนอแนะในเชิงบวก เพื่อเสริมแรงการทำงานแก่ครูโดยเน้นการแนะนำเชิงพัฒนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความไว้วางใจ สร้างความรู้สึกของการทำงานเป็นทีม เป็นกัลยาณมิตร มากกว่าการให้ข้อเสนอแนะเชิงลบ โดยการเสนอแนะในกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

และการรายงานการนิเทศผ่านระบบ SASR Online เพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหานักเรียนรายกรณี ซึ่งส่งผลต่อความใส่ใจในการแก้ปัญหานักเรียนรายบุคคลของครูมากยิ่งขึ้น เนื่องจากครูจะต้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะการนิเทศ และรายงานผลในระบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้นิเทศเข้าไปตรวจสอบ ติดตามการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ ทำให้การนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการนิเทศตะกั่ววิชาการ ผู้นิเทศดำเนินการตรวจเอกสารการเตรียมการจัดการเรียนรู้ของครู เอกสารวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเอกสารชิ้นเรียนอื่น ๆ ซึ่งจากการดำเนินการพบว่า การนิเทศตะกั่ววิชาการ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ครูมีการเตรียมการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน ช่วยให้เกิดกระบวนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งการนิเทศตะกั่ววิชาการทำให้ครูตระหนักถึงการสร้างและใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง และรายงานผลการจัดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมของนักเรียน เช่น ผลการตรวจ แบบฝึกหัด ใบงาน เป็นต้น อีกทั้งยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพด้านการจัดการเรียนรู้อีกประการหนึ่ง คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรู้ของครูมีความเป็นปัจจุบัน เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถตรวจสอบได้ทั้งปัจจุบันและย้อนหลัง ทำให้ข้อมูลด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ดังนั้น กระบวนการนิเทศตะกั่ววิชาการจึงเป็นอีกวิธีที่ช่วยให้ระบบการนิเทศของโรงเรียนบ้านวังจาน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การนำผลการนิเทศไปใช้

ครูนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปใช้ในการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณีโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งได้จัดทำเป็นรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. การใช้นิทาน เพลงคลาสสิกและกิจกรรมจิตศึกษาในการแก้ปัญหาวฤทธิกรรมเด็ก ไม่นอนกลางวัน ปี 2563
2. การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของเด็กชายธงชัย บุญเลิศ โดยใช้สื่อสะกดคำ ปี 2563
3. การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปี 2563

4. การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคล่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากการจัดกิจกรรมหนูน้อยมิกไมค์ ปี 2564

5. การพัฒนาการอ่านคล่อง เขียนได้ถูกต้องของเด็กชายกฤษณะ ยะคำ โดยใช้แบบฝึกการอ่าน-เขียน ปี 2564

6. การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของเด็กชายชาญณรงค์ ใจมายอด โดยใช้สื่อบัตรแยกสระและพยัญชนะสะกดคำ ปี 2564

7. การใช้ชีทาน ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเด็กไม่รู้จักการรอคอย ปี 2564

QR Code

แสดงข้อมูลรายงานการวิจัย
ของครูโรงเรียนบ้านวังจาน

จากกระบวนการนิเทศภายในผ่านการสังเกตชั้นเรียน และการนิเทศระดมความคิดเห็น โดยผ่านกระบวนการ 5 ขั้นตอนของโรงเรียนบ้านวังจาน พบว่า ผลการพัฒนาของผู้เรียนระดับ ปฐมวัย มีการพัฒนาการที่ดีขึ้นในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ระดับประถมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีคุณภาพดีขึ้น อีกทั้งสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ซึ่งเป็นความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ในด้านความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี มีผลการพัฒนาที่ดีขึ้น

การดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านวังจาน โดยการบูรณาการการนิเทศชั้นเรียนและเทคนิคการนิเทศโดยใช้ “ตะกร้าวิชาการ” เกิดจากการขับเคลื่อนการดำเนินงานการนิเทศภายในซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพในด้านวิชาการแก่นักเรียน โดยมีเป้าหมาย 3 ประการ คือ **การพัฒนาคน** หมายถึง การพัฒนานักเรียนผ่านการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของครูผู้สอน การพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการนิเทศชั้นเรียน **การพัฒนางาน** หมายถึง การพัฒนาระบบงานวิชาการทั้งด้านการเตรียมการสอนโดยใช้ตะกร้าวิชาการเป็นเทคนิคในการกระตุ้น กำกับติดตามด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ของครู ตลอดจน

การส่งเสริมผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น การออมทรัพย์ บันทึกการอ่าน การออมความดี เป็นต้น และ**การเป็นกัลยาณมิตรทางวิชาการ** หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน เพื่อร่วมกันจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยสัมพันธภาพที่ดี ลดการนิเทศโดยการสั่งการ เป็นการเสนอแนะ ปรับปรุง และร่วมกันสะท้อนผลการแก้ปัญหาผู้เรียน

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในการวางแผนการนิเทศ การกำหนดแนวทางการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการประเมินผลการนิเทศผู้เรียนเป็นรายบุคคล และมุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เสมอภาคและเท่าเทียมกัน

เอกสารอ้างอิง

กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน และ อภิสรร์ ภาชนะวรรณ. (2551). การนิเทศการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(1), 193-206.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (2562). หนังสือ ที่ ศธ 04258/2953 เรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป). เอกสารแนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน “2562 ปีทองแห่งการนิเทศภายในห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน”. <https://info.pyo1.go.th/news/index.php?action=dlattach;topic=1846.0;attach=2508>

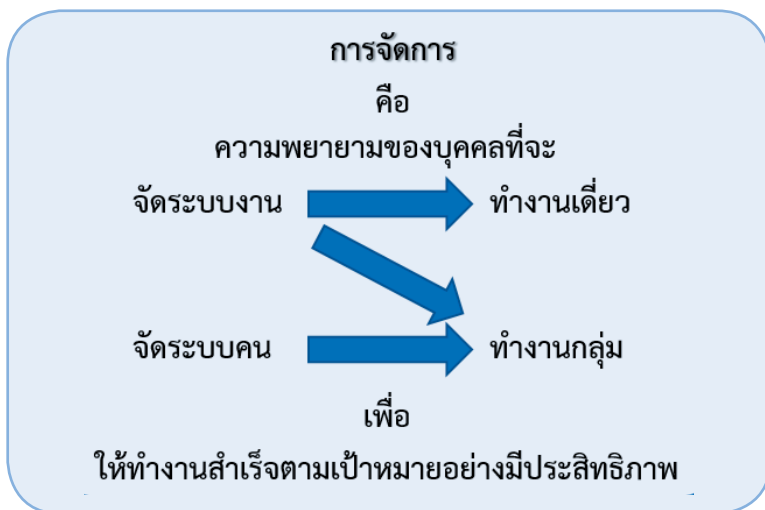
แนวทางการวัดและประเมิน ความสามารถในการจัดการ ของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ธัญญา เรืองแก้ว

อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านติดตามตรวจสอบการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และ คุณลักษณะ (Attributes) ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง (Job Roles) ให้ประสบความสำเร็จและมีความโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในเชิงพฤติกรรม เช่น มากกว่าเพื่อนร่วมงาน ในสถานการณ์ที่หลากหลายกว่าและได้ผลงานดีกว่าคนอื่น (จิรประภา อัครบวร, ม.ป.ป.) สมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลงานชิ้นงานได้ด้วยตนเอง

สมรรถนะการจัดการตนเอง (Self-Management) หมายถึง การรู้จัก รัก เห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น การพัฒนาปัญญาภายใน ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเองในการเรียนรู้ และใช้ชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียด รวมถึงการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุล (Resilience) เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต มีสุขภาวะที่ดีและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งสมรรถนะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย ความเห็นคุณค่าในตนเอง การมีเป้าหมายในชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียด และการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ซึ่งคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการในส่วนของการทำงานจะหมายถึงบุคคลที่มีความพยายามในการ **จัดระบบงาน** (ทำงานเดี่ยว) และ **จัดระบบคน** (ทำงานกลุ่ม) เพื่อให้การทำงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ **ผู้ที่สามารถจัดระบบงาน** ได้ดีจะเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลรอบรู้ ทันเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการสืบหาข้อมูล มีความมุ่งมั่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม รู้จักงานที่ทำ สำหรับ **ผู้ที่สามารถจัดระบบคน** ได้ดีควรมีความสามารถในการเลือกคนให้เหมาะกับงาน สร้างบรรยากาศการทำงานในเชิงสร้างสรรค์มีความสามารถในการโน้มน้าวใจผู้ร่วมงานให้ลงมือทำงานจนประสบผลสำเร็จ รวมถึงควรมีมนุษยสัมพันธ์ ขยันอดทน ซื่อสัตย์ และยุติธรรม เพื่อให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจในการทำงานด้วยกัน ดังแผนภาพ

ในบทความนี้ การจัดการตนเอง จะเน้นในเรื่องการรู้จักตนเอง รู้จักคนอื่น เพื่อนำไปสู่การทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยนักเรียนจะต้องรู้จักเด่น ข้อจำกัด ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และความภาคภูมิใจของตนเอง และของผู้ที่ทำงานร่วมกันก่อน ซึ่งจะมีความสอดคล้องบางส่วนกับสมรรถนะการจัดการตนเองของร่างหลักสูตรฐานสมรรถนะที่กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนา ในองค์ประกอบเกี่ยวกับ **การเห็นคุณค่าในตนเอง** ด้วยการรู้จัก รัก เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จุดเด่น ข้อจำกัด ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจในตนเอง เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติและเคารพสิทธิตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบในตนเอง และ **การมีเป้าหมายในชีวิต** มีการตั้งเป้าหมายในชีวิต มีวินัยในตนเอง สามารถบริหารจัดการเวลา ทรัพยากร สามารถพึ่งพาและกำกับตนเองให้ไปสู่เป้าหมายในชีวิตและมีสุขภาวะที่ดี

คุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการ

คุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการ เพื่อทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพไว้ ควรมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

1. ความสามารถในการประเมินสถานการณ์

ผู้ที่มีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความคิดริเริ่ม ความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อเท็จจริง คาดคะเนเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้แม่นยำ มองการณ์ไกล มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อตัดสินใจว่าควรทำอะไร เมื่อใด จึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุด

2. ความสามารถในการวางแผนการทำงาน

ผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับมีความรู้ในงานที่ต้องทำเป็นอย่างดี กำหนดเป้าหมายของการทำงานได้ชัดเจน กำหนดกิจกรรมหรืองานที่ต้องปฏิบัติได้ครบถ้วน กำหนดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับผู้ทำและเป้าหมาย กำหนดวิธีการควบคุมผลการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม กำหนดวิธีการกระตุ้นยั่วยุให้เพื่อนร่วมงานช่วยกันทำงานจนสำเร็จ มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุด รู้จักใช้ข้อมูลข่าวสารเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และสามารถประมาณการ การใช้งบประมาณ เวลา แรงงาน และวัสดุ อุปกรณ์ได้เหมาะสม

3. ความสามารถในการจัดระบบการทำงาน

ผู้ที่มีความสามารถในการจัดระบบการทำงาน จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับมีความรู้ขั้นตอนและวิธีการทำงานทั้งหมดในทุกด้านและสามารถทำได้ด้วย มีค่านิยมใช้แผนในการทำงาน บรรยายลักษณะงานของแต่ละตำแหน่งได้ถูกต้อง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของงานแต่ละตำแหน่งได้ถูกต้อง กำหนดตำแหน่ง หน้าที่และจำนวนเพื่อนร่วมงานได้เหมาะสมกับเป้าหมายของงาน แบ่งงานเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วมอบหมายงานย่อย ๆ เหล่านั้นให้แก่ผู้ที่มีความสามารถในการทำงานย่อย ๆ นั้นเป็นผู้ทำ

4. ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจการทำงาน

ผู้ที่มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจการทำงาน จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับมีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและรับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง ซื่อสัตย์ และยุติธรรม เสียสละ เอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี พยายามให้เพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์ กระตุ้นยั่วยุให้ตนเอง และเพื่อนร่วมงานทำงานจนสำเร็จ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีการทำงานที่ถูกต้องให้เพื่อนร่วมงานได้ มีความขยันหมั่นเพียร มีวินัยในการทำงาน

5. ความสามารถในการตรวจสอบผลการทำงาน

ผู้ที่มีความสามารถในการตรวจสอบผลการทำงาน จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับกำหนดเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำงานแต่ละอย่างให้สำเร็จ กำหนดมาตรฐานของผลการปฏิบัติงาน กำหนดมาตรฐานของผลงาน กำหนดวิธีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน และผลงานกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง หมั่นตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานทุกกิจกรรม

6. ความสามารถในการปรับปรุงการทำงาน

ผู้ที่มีความสามารถในการปรับปรุงการทำงาน จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับ รู้จักใช้ข้อผิดพลาดเป็นบทเรียน ระบุปัญหาในการทำงานได้ถูกต้อง รู้จักใช้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการตัดสินใจปรับปรุง ดัดแปลงและแก้ไข ระบุข้อดี ข้อบกพร่องของผลงานหรือผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง กำหนดวิธีการแก้ไข ดัดแปลงผลงานให้มีคุณภาพดีขึ้น มีความสามารถในการประเมินความสำเร็จของงานที่ทำ

แนวทางการตรวจสอบคุณลักษณะความสามารถในการจัดการของผู้เรียน

การตรวจสอบความสามารถในการทำงานของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน อาจแบ่งการวัดได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. การวัดความสามารถในการจัดการโดยข้อเขียน
2. การวัดความสามารถในการจัดการโดยการปฏิบัติจริง

การวัดความสามารถในการจัดการโดยใช้ข้อเขียน

เป็นการวัดความสามารถในการจัดการเบื้องต้น สามารถวัดความสามารถในการจัดการของผู้เรียนเกี่ยวกับความสามารถในการประเมินภาพสำเร็จของการจัดระบบงาน และจัดระบบคนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาพสำเร็จเหล่านั้นจะต้องเกิดขึ้นภายในสมอง หรือความคิดของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการสามารถทำข้อเขียนเพื่อวัดความสามารถได้ เช่น

ภาพสำเร็จของงาน เมื่อกำหนดลักษณะงาน หรือผลการทำงาน หรือชิ้นงานสำเร็จรูป นักเรียนสามารถระบุตัวบ่งชี้ที่จะแสดงว่า ผลการทำงาน หรืองานนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ดีที่สุด

ตัวอย่างข้อสอบ

1. เมื่อนักเรียนประดิษฐ์รถแข่งสำหรับให้น้องเล่นเสร็จแล้ว ข้อใดเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ดีที่สุดว่า รถแข่งนั้นใช้เล่นได้จริง

ก. เคลื่อนที่ได้	ข. มีความแข็งแรง
ค. มีน้ำหนักเบา	ง. รูปทรงเล็กกระทัดรัด
จ. ส่วนประกอบของรถครบถ้วน	

2. สิ่งใดบอกให้ทราบว่า ผลไม้ที่นำมาขายเป็นที่ต้องการของลูกค้าได้ดีที่สุด

ก. ความสดของผลไม้	ข. จำนวนลูกค้าที่เข้าร้าน
ค. ปริมาณผลไม้ที่วางขาย	ง. มีลูกค้าใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น
จ. ยอดการขายผลไม้	

ภาพสำเร็จของงาน เมื่อบรรยายสถานการณ์การทำงานที่สะท้อนสภาพปัญหาที่ทำให้ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย หรือสภาพความต้องการขยายเป้าหมายให้สูงขึ้น นักเรียนสามารถวิเคราะห์หาวิธีการแก้ไข ปรับปรุง ดัดแปลง หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดในสถานการณ์นั้น ๆ

ตัวอย่างข้อสอบ

วันिताหาขนมเค้กขายที่โรงอาหารของโรงเรียนด้วยตนเองตามลำพัง เพราะมีเงินลงทุนจำกัด เวลาผ่านไป 1 ปี ปรากฏว่ารสชาติถูกใจลูกค้ามากจนทำขายไม่ทัน นักเรียนคิดว่า วิธีใดที่จะช่วยให้วันिताมีขมสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีที่สุด

ก. หาคนมาช่วยทำ	ข. รับขนมจากผู้อื่นมาขาย
ค. ซื้ออุปกรณ์ทำขนมเพิ่มขึ้น	ง. ขวนเพื่อนนำเงินมาลงทุนร่วมกัน
จ. ทำตารางนัดหมายส่งขนมให้ลูกค้า	

การวัดความสามารถในการจัดการโดยการปฏิบัติจริง

เป็นการวัดความสามารถในการจัดการในระดับที่สูงกว่าการวัดโดยข้อเขียน ด้วยมีการวัดคุณลักษณะที่สำคัญอื่น ๆ ที่แสดงว่า นักเรียนจะจัดการได้สำเร็จที่ไม่สามารถวัดได้ชัดเจนโดยใช้ข้อเขียน เช่น วินัยในการทำงาน ความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อเท็จจริง ความสามารถในการกระตุ้น โนมน้าวตนเอง และเพื่อนร่วมงานช่วยกันทำงานจนบรรลุเป้าหมาย ฯลฯ ดังนั้นครูจำเป็นต้องให้นักเรียนปฏิบัติจริง โดยกำหนดสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง

มากที่สุด เพื่อวัดความสามารถในการจัดการของนักเรียน เช่น ให้นักเรียนสำรวจสภาพแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชนของตน และสำรวจความรู้ความสามารถ ความถนัดของตนเอง หรือกลุ่มเพื่อนแล้วตัดสินใจเลือกทำโครงการ 1 โครงการ โดยการเขียนโครงการ นำโครงการไปปฏิบัติ และประเมินความสำเร็จของโครงการ ซึ่งการจัดการลักษณะนี้ จะช่วยให้ครูตรวจสอบได้ว่านักเรียนมีคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการหรือไม่ ได้ดีกว่าวัดโดยใช้ข้อเขียน ทั้งนี้ การออกแบบเครื่องมือวัดความสามารถในการจัดการ อาจทำได้ 2 ลักษณะคือ เครื่องมือวัดชนิดเขียนตอบ และเครื่องมือวัดชนิดการปฏิบัติจริง

เครื่องมือวัดชนิดเขียนตอบ สามารถใช้วัดความสามารถในการจัดการที่เป็นแนวคิดเชิงการจัดการ ซึ่งประกอบด้วย สถานการณ์ โจทย์คำถาม เกณฑ์การให้คะแนน และการแปลความหมายของคะแนน โดยผู้ออกแบบเครื่องมือดำเนินการ ดังนี้

สถานการณ์ มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดบางประการที่จำเป็นต้องเข้ามาจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

โจทย์คำถาม เป็นชุดคำถามที่ถามความคิดในเชิงการจัดการแบบต่อเนื่องกันจากสถานการณ์เดียวกัน โดยเริ่มจากคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วตัดสินใจเลือกการทำงานที่เป็นไปได้ และมีโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุด ต่อจากนั้นจะให้นักเรียนนำงานที่ตนเองเลือกมาวางแผนการทำงาน จัดระบบงาน จัดระบบคน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ตรวจสอบผลการทำงาน และปรับปรุงงาน

เกณฑ์การให้คะแนน ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษเขียนตอบ แล้วนำมาตรวจให้คะแนน หากคำตอบมีโอกาสเป็นไปได้หรือเพียงพอที่จะผลักดันให้งานบรรลุเป้าหมายได้ข้อละ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน จะแปลความหมายในแต่ละคุณลักษณะตามลำดับ คือ ความสามารถในการประเมินสถานการณ์ ความสามารถในการวางแผนการทำงาน ความสามารถในการจัดระบบการทำงาน ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจการทำงาน ความสามารถในการตรวจสอบผลการทำงาน และความสามารถในการปรับปรุงการทำงาน โดยนำคะแนนที่นักเรียนได้รับในแต่ละคุณลักษณะไปเทียบกับคะแนนจุดตัด (Passing Scores) ของคุณลักษณะนั้น ๆ หากนักเรียนได้คะแนนเท่ากับหรือมากกว่าคะแนนจุดตัด แสดงว่า นักเรียนมีคุณลักษณะนั้นในระดับที่ยอมรับได้ นั่นหมายถึงว่า นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเป็นระบบ หากนักเรียนได้รับการพัฒนาต่อไป เชื่อได้ว่านักเรียนจะเป็นนักจัดการที่ดีในอนาคต

เครื่องมือวัดชนิดการปฏิบัติจริง เครื่องมือนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือวัดการปฏิบัติงาน 4 ชุด คือ

1. เครื่องมือวัดความสามารถในการประเมินสถานการณ์ เพื่อใช้วัดพฤติกรรม ความคิดริเริ่ม ความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อเท็จจริง การคาดคะเนเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การมองการณ์ไกล ความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การสังเคราะห์ข้อมูล การประเมินข้อมูลเพื่อตัดสินใจว่า ควรทำอะไรจึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยให้นักเรียนสำรวจสภาพแวดล้อมและความสามารถของตนเอง (งานเดี่ยว) หรือความสามารถของเพื่อนในกลุ่ม (งานกลุ่ม) นำข้อมูลที่สำรวจได้มาวิเคราะห์ว่า ควรทำงานหรือโครงการอะไรได้บ้าง งานหรือโครงการที่คิดมีข้อจำกัดหรือจุดเด่นอะไร ปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคหรือสนับสนุนให้งานสำเร็จหรือไม่สำเร็จ แล้วเลือกงานหรือโครงการที่น่าจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุด

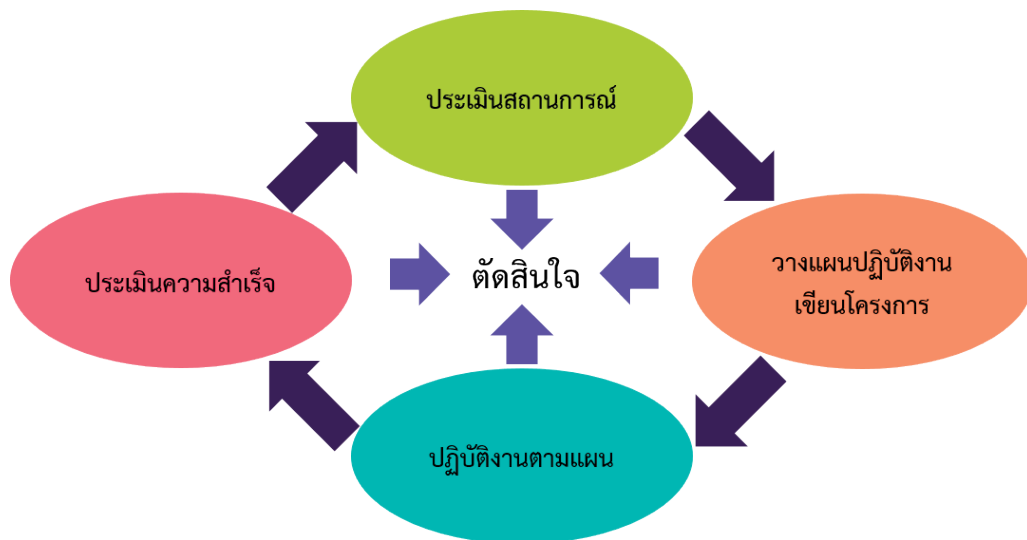
2. เครื่องมือวัดความสามารถในการเขียนโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบว่า เมื่อนักเรียนประเมินสถานการณ์และตัดสินใจแล้วว่าต้องการทำงานหรือโครงการใด จากนั้นให้นักเรียนเขียนโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน โดยโครงการหรือแผนปฏิบัติงานจะสะท้อนว่า นักเรียนมีความสามารถในการจัดการหรือไม่ โดยพิจารณาได้จากการกำหนดเป้าหมายการทำงานชัดเจน กำหนดกิจกรรมหรืองานที่ต้องปฏิบัติครบถ้วน กำหนดจำนวนและลักษณะของผู้ร่วมงานได้เหมาะกับงาน (หากทำเป็นกลุ่ม) กำหนดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับผู้ทำและเป้าหมายการทำงาน ประมาณการใช้งบประมาณ ระยะเวลาการทำงาน และวัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมกับวิธีทำงาน กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการทำงานแต่ละขั้นตอนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย และกำหนดวิธีการควบคุมผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

3. เครื่องมือวัดความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานในงานหรือโครงการ เพื่อให้ครูตรวจสอบและประเมินได้ว่า งานหรือโครงการมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการ และอยู่ในความเป็นไปได้ที่นักเรียนจะทำได้ ประสบความสำเร็จ ขณะที่นักเรียนปฏิบัติงาน ครูและนักเรียนต้องร่วมกันประเมินความสามารถในการจัดการของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะทำงาน บันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม และผลการปฏิบัติงาน นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการจะต้องมีพฤติกรรมแสดงออกในขณะทำงาน อาทิ ใช้แผนในการทำงานเสมอ โหม่งน้ำ จูงใจ กระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานช่วยกันทำงานจนสำเร็จ มีวินัยในการทำงาน ใจกว้าง ซื่อสัตย์และยุติธรรม บอกวิธีการทำงานที่ถูกต้องแก่เพื่อนร่วมงาน เสียสละเวลา กาย และใจเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ระบุปัญหาและแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ถูกต้อง

4. เครื่องมือวัดความสามารถในการประเมินความสำเร็จของโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบว่า งานหรือโครงการที่ตัดสินใจทำประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ แผนปฏิบัติงานนำไปปฏิบัติได้ดีเพียงใด มีปัจจัยใดที่ทำให้งานสำเร็จหรือไม่สำเร็จ นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการจะต้องมีพฤติกรรมแสดงออก อาทิ ตรวจสอบและเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามความเป็นจริง วิพากษ์วิจารณ์เพื่อหาสาเหตุที่ทำให้งานเป็นไปตามเกณฑ์หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เสนอแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาเพื่อให้งานดีขึ้นอย่างสมเหตุสมผล

ต่อไปนี้

เครื่องมือวัดความสามารถทั้ง 4 ชุด มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันดังแผนภาพ

เครื่องมือวัดความสามารถในการจัดการโดยการให้นักเรียนปฏิบัติจริงทั้ง 4 ชุด มีลักษณะ ดังนี้

พฤติกรรมที่ต้องการวัด จะต้องระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้ชัดเจน

สถานการณ์ชีวิตจริงของนักเรียน ครูต้องเลือกเนื้อหาของรายวิชาที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือเป็นชีวิตจริงของนักเรียน และมีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่จำเป็นต้องเข้ามาจัดการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

คำสั่งและการปฏิบัติ ระบุข้อปฏิบัติของนักเรียนในขณะที่ถูกทดสอบ อาทิ ให้นักเรียนสำรวจสภาพแวดล้อมและความรู้ ความสามารถ ความถนัด หรือความสนใจของตนเอง (งานเดี่ยว) และความรู้และความสามารถของเพื่อนนักเรียนในกลุ่ม (งานกลุ่ม) นำข้อมูลที่สำรวจได้มาวิเคราะห์และตัดสินใจว่าจะทำงานหรือโครงการอะไร และเมื่อครูปิจารณาความเป็นไปได้ของงานและโครงการจะประสบความสำเร็จ จึงให้นักเรียนเขียนโครงการหรือแผนการทำงาน เมื่อครูตรวจสอบความชัดเจนและความเป็นไปได้ในการทำโครงการหรือแผนการทำงานของนักเรียนแล้ว จึงให้นักเรียนปฏิบัติงานและประเมินความสำเร็จของโครงการหรือแผนการทำงานด้วย

วิธีดำเนินการประเมิน วัดที่ละคุณลักษณะ คือ ดำเนินการวัดความสามารถในการประเมินสถานการณ์ก่อน เมื่อครูประเมินผลว่านักเรียนมีความสามารถในระดับผ่านเกณฑ์แล้ว ซึ่งทำการวัดความคิดเชิงการจัดการด้วยการให้นักเรียนเขียนโครงการหรือแผนการทำงานว่าชัดเจน ความเป็นไปได้ จึงให้นักเรียนนำไปปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้ และให้นักเรียนประเมินความสำเร็จของโครงการหรือแผนการทำงานตามลำดับ

เกณฑ์การให้คะแนน ครูกำหนดเกณฑ์ของการปฏิบัติของนักเรียนในแต่ละคุณลักษณะว่า นักเรียนควรปฏิบัติได้เท่าใด (เชิงปริมาณ) และการปฏิบัตินั้นควรมีลักษณะเช่นใด (เชิงคุณภาพ) เพื่อใช้เกณฑ์เหล่านั้นเป็นหลักในการตรวจให้คะแนนและประเมินผล

การแปลความหมายของคะแนน จะแปลความหมายที่ละคุณลักษณะ เช่นเดียวกับการสอบวัดด้วยเครื่องมือวัดชนิดข้อเขียน กล่าวคือ หากผลการปฏิบัติของนักเรียน เทียบได้กับเกณฑ์ของคุณลักษณะใดที่กำหนดไว้ แสดงว่า นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะ นั้น ๆ และหากนักเรียนมีผลการปฏิบัติเทียบเท่ากับเกณฑ์ของคุณลักษณะทุก ๆ คุณลักษณะของ ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการ แสดงว่า นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเป็นนักจัดการที่ดีในอนาคตได้ ถ้านักเรียนได้ฝึกจนเกิดความชำนาญ

บทสรุป

การทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ทำต้องมีคุณลักษณะของบุคคลที่ซับซ้อนหลายมิติ ทั้งการคิดงานเป็นระบบ และการปฏิบัติงานเป็นระบบ อยู่ในความสามารถในการจัดการ ทั้งการจัดระบบงาน (ทำงานเดี่ยว) และการจัดระบบคน (ทำงานกลุ่ม) และเป็นความสามารถที่สอดคล้องกับสมรรถนะการจัดการตนเองของหลักสูตรฐานสมรรถนะที่กำลังพัฒนาขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งผู้ปกครอง ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนจะต้องร่วมมือกันปลูกฝัง และเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน เพื่อให้เขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคมในอนาคต จึงหวังว่า ข้อความรู้นี้ที่นำเสนอนี้ จะช่วยจุดประกายความคิดของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินความสามารถในการจัดการ และ หรือสมรรถนะการจัดการตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

จิระประภา อัครบวร. (ม.ป.ป.). *Competency คืออะไรกันแน่*. <https://www.pcc.kmitl.ac.th/person/library/know/whatisCompetency.pdf>
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). (ร่าง) *กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา*. <https://cbethailand.com/หลักสูตร-2/กรอบหลักสูตร/ดาวน์โหลด-ร่าง-กรอบหลัก/>
สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2540). *แนวทางการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถในการจัดการ*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

วารสาร วิชาการ

เป็นวารสารที่จัดทำขึ้น
เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการ
เกี่ยวกับหลักสูตร สื่อ การจัดการเรียนการสอน
และการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ ต่อการปฏิบัติงานด้านการศึกษาของครู
อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ข้อความใด ๆ

ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการฉบับนี้
เป็นความคิดเห็นเฉพาะของผู้เขียน
ซึ่งอาจไม่ตรงกับความคิดเห็นของคณะที่ปรึกษา
และคณะกรรมการวารสารวิชาการ

(ไม่รับ
บทความวิทยานิพนธ์
หรือบทความงานวิจัย
เอกสารอ้างอิงเฉพาะส่วน
ที่เกี่ยวข้องกับ
บทความเท่านั้น)

ครู อาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษา

ร่วมส่งบทความวิชาการด้านการศึกษา
มาลงเผยแพร่ในวารสารวิชาการ
ความยาวระหว่าง 5-7 หน้ากระดาษ A4
ขนาดตัวอักษร 16 พอยต์
พร้อมภาพประกอบ

ส่งมาได้ที่

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาคาร สพฐ. 3 ชั้น 3
กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
หรืออีเมล obec.journal@gmail.com

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อาคาร สพฐ. 3 ชั้น 3 กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
อีเมล obec.journal@gmail.com

ISSN : 1513-0096